EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 289, Nisan 2013

Ulusal sorun ve toplumsal devrim

(18 Aralık 2011)

*"**Ulusal sorun ve toplumsal devrim**" başlığı ile sunduğumuz bu metin, **Kürt Sorunu Üzerine Konferanslar** başlığı altında yayınladığımız dizinin 7. ve son bölümüdür... Dizinin ilk bölümünün sunuluşunda da hatırlatıldığı gibi, Kürt sorunu konulu bu konferanslar, orijinal tam biçimleriyle, 2012 Sonbaharı'nda toplanan **TKİP IV. Kongresi**'ne sunulmuşlardı...*

Toplumsal-siyasal sorunlar bir bütündür

Ulusal sorun siyasal bir sorundur, doğallıkla Kürt sorunu da. Ama her siyasal sorunun derin tarihsel-toplumsal kökleri, bir sosyo-ekonomik mantığı, bir toplumsal-sınıfsal temeli var. Öte yandan, toplumsal sorunlar bir bütündür ve çözümleri birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Kürt sorunu bugünün Türkiye toplumunda yakıcı bir sorundur. Ama örneğin kadın sorunu da ha keza öyledir. İşçinin sömürülmesi, geniş halk yığınlarının yoksulluğu ve yoksunluğu da... Bunlar ciddi toplumsal-siyasal sorunlardır. Toplumun en temel gerçeklerini oluşturmaktadırlar. Tümünün de büyük bir önemi, ezici bir ağırlığı var. Tümü de yakıcı bir biçimde çözüm bekliyor.

Bugün Kürt sorunu üzerinden bir Kürt hareketi, bunun önderlik ettiği örgütlü bir ulusal mücadele var. Böyle olduğu içindir ki Kürt sorunu özellikle önplana çıkıyor. Dolayısıyla Kürt sorununun ağırlığı daha iyi hissedilebiliyor. Örgütlü mücadele içinde olanlar, daima kendi sorunlarını önplana çıkarır ve herkesin gündemine sokmaya çalışırlar, bu anlaşılır bir şeydir. Ama bu, aynı şekilde sömürülen işçinin, yoksul emekçinin, ezilen kadının, ezilen, sömürülen, horlanan öteki toplum kesimlerin sorunlarının önemini ve yakıcılığını bir nebze olsun azaltmaz.

Bütün bu sorunlar belli bir toplumsal düzenin, kapitalizmin ürünüdürler ve gerçekte bir bütün oluşturmaktadırlar. Bu düzen sömürüye, baskıya, toplumsal ve siyasal eşitsizliklere dayalıdır. Bu eşitsizlikler toplumsal hayatın tüm alanlarında yansır. En başta sınıflar arası ilişkilerde yansır; toplumsal sorunun özünü ve esasını da bu oluşturur. Bunun cinsler arası ilişkilerdeki yansıması, karşımıza muazzam bir kadın sorunu olarak çıkar. Farklı uluslar, milliyetler, kültürler arası ilişkilerde yansımaları, her biçimiyle ulusal sorunu doğurur. Farklı inançlar arasındaki ilişkilerde yansıması, dinsel ve mezhepsel sorunlara kaynaklık eder. Kapitalizm yapısal olarak bir eşitsizlikler düzenidir, tüm bu sorunların kaynağıdır, onları döne döne yeniden üretir. Bir ölçüde çözmüş gibi görünür, zaman zaman kısmen hafifletmiş gibi de olur, ama çok geçmeden daha da ağırlaşmış biçimiyle yeniden üretir. Örneğin kapitalizm, feodal toplumdan

kalan biçimiyle kadın sorununu çözmüş görünür. Ama gerçekte kapitalist temeller üzerinde yepyeni, çok daha kapsamlı, çok daha incelikli, çok daha yaralayıcı, çok daha aşağılayıcı bir kadın sorunu doğurur.

PKK eksenli Kürt ulusal hareketinin geçmişteki en büyük avantajı, sorunlara bir parça olsun Marksizmin etkisi altında bakabilmesi, Marksizmin sınıfsal tahlil yönteminden yararlanmasıydı. Marksizm dünyayı nesnel bir biçimde görme, toplumsal sorunları doğru algılama ve yerli yerine oturtma olanağı sağlar. Marksist dünya görüşünden koptuğunuz, onun etki alanından çıktığınız ölçüde, sorunları doğru anlama olanağınızı da yitirirsiniz. Onları gerçek temelleriyle kavramaktan uzaklaşır, birbirinden ayırır, bütünlüğünü gözden kaçırırsınız. Böylece kendinizi salt kendi sorununuza daraltır, kendi sorununuza kendi sınırları içinde bir çözüm aramaya yönelir, sonuçta kendinizi bir çıkmaza saplarsınız. Zira istesiniz de sorununuzu kendi dar sınırları içinde çözemesiniz. Çözüm ancak toplumsal bütünün içinde bulunabilir. Sorunların kaynağı kadar, çözüm olanakları da o bütünün içindedir.

Demokrasi sorunu, siyasal özgürlükler sorunu, bir bütündür. Burjuva sınırlarda bir demokraside bile, emekçinin siyasal özgürlük sorunu, kadının toplumsal yaşamın her alanında hiç değilse yasa önünde eşitliği sorunu, ulusal sorun, farklı kültürlerin ya da inançların hak ve özgürlükleri sorunu, birlikte bir anlam taşırlar. Bunların kaynağını olduğu gibi çözümünü de birbirinden ayıramazsınız. Kaynağında aynı toplumsal düzen var ve siyasal-hukuksal sınırlarda kısmi ve iğreti bir çözüm bile bütünsel bir anlam taşır. Kurulu düzen bütün bunları içeren bütünsel bir değişimden geçmiyorsa, reformist solun o çok bilinen ifadesiyle, kurulu toplumsal düzen bütünlüğü içinde demokratikleşmiyorsa, bu durumda siz şu veya bu sorunun özel demokratik çözümünden sözedemezsiniz. Hele de Türkiye gibi bir ülkede, hele de Kürt sorunu sözkonusu olduğunda! Hele de ulusal eşitsizlik ve egemen ulus üstünlüğünün adeta genlerine işlenmiş bulunduğu bir toplumda!

Toplumsal-siyasal sorunları birbirinden koparamazsınız; zira aynı toplumsal-sınıfsal zemin onların hepsini paralel üretiyor, tümünün ortak kaynağını oluşturuyor ve böylece de tümünün çözümünü organik olarak birbirine bağlı hale getiriyor. Toplumsal devrim planında olduğu kadar bu düzenin kendi tabanı üzerinde de, anayasal reformlar sınırlarında da.

Bugünün Türkiye'sinde halen kendi işçisine sendikal özgürlük bile vermeyen, anayasada tanıdığı bir hakkı fiilen kullandırtmayan, bunda büyük bir kararlılık gösteren bir düzenle karşı karşıyayız. Kapitalistler fabrikayı kapatmak, alıp bir başka bölgeye taşımak pahasına, işçilerin sendikalaşma girişimlerine katlanamıyorlar günümüz Türkiye'sinde. Oysa en doğal, en basit, en sıradan bir demokratik hak burada sözkonusu olan ve güya anayasal güvence altında. Dünyanın hemen tüm düzenlerinde de bir biçimde meşru olan, yasal olarak tanınan bir hak sendikalaşma hakkı. Askeri faşist rejimler bile bu ülkede sendikal hakları ortadan kaldıramadılar, en fazla geçici olarak askıya alabildiler. Bu denli kollektif toplumsal bilince işlemiş meşru bir hak ve üstelik mevcut 12 Eylül anayasasında yer alıyor. Ama Türkiye›nin bugünkü düzeni bu hakkı fiilen kullandırmıyor milyonlarca işçiye ve çalışana. Bu düzenin böylesine bir gerici ruhu, böylesine dar sınırları var halen. Bu gerçek yerli yerinde duruyorken Kürt sorunu kendi içinde demokratik bir çözüme nasıl kavuşacak, birilerinin bu basit soruyu anlaşılır biçimde yanıtlaması gerekir.

Yakın geçmişin mücadele deneyimi

1960'lı yıllar Türkiye'de, modern sınıflaşmadaki gelişmeye de bağlı olarak, geniş çaplı bir sosyal uyanış ve sol aydınlanma dönemidir. Solun kitleselleştiği,

toplumda meşrulaştığı ve etkin bir taraf haline geldiği bir tarihi evredir.

İkinci Dünya Savaşı sonrası ivmelenen kapitalist gelişme toplumda modern sınıflaşmayı hızlandırdı, kırsal ilişkilerdeki çözülme hızlandı, kırlardan kentlere geniş ölçekli göçler yaşandı. Sanayi üretimi yaygınlaştı, fabrikalar çoğaldı. İşçi sınıfı gelişti ve sayısal olarak hızla büyüdü. Toplumun okumuş, aydınlanmış kesimleri genişledi, her düzeyde okullar, üniversiteler çoğaldı. Belli sınırlarda bir sol aydınlanma, bir tür sol kültürel patlama yaşandı. Okumanın, incelemenin, tartışmanın, genel olarak bilimsel ve kültürel aydınlanmanın solun belirgin etkisi altında genişleyip serpildiği bir özel tarihi evredir bu. Bu arada Türkiye solunda devrim sorununun, devrimin niteliği ve stratejisi sorununun en ciddi biçimde ele alındığı, en hararetli tartışmalara konu edildiği bir dönemdir bu.

Bu dönemin sosyal uyanışının öncü kolu işçi sınıfıydı. 31 Aralık 1961'de 250 bin kişinin katıldığı Saraçhane mitingiye başladı bu süreç. İşçi sınıfı 1962 yılına grevli-toplusözleşmeli sendika hakkı talebiyle, bunu dile getirdiği o günün ölçülerine göre görkemli bir eylemle girdi. Çeşitli değerlendirmelerimizde dökümü verildi, bu dönemin işçi eylemleri silsilesinin, burada yinelemek gerekli değil. Bu ülkede Türkiye İşçi Partisi'ni bile sendikacılar, yani işçi sınıfı hareketi içerisinden gelen öğeler kurdular. Onların reformist olması bir gerçeği değiştirmiyor; sonuçta bu insanlar siyaset alanına sınıf partisi iddiasıyla çıkıyorlardı. Bu, o günün Türkiye'si ve Türkiye işçi sınıfının gelişme düzeyi üzerinden alındığında, öyle basit bir olay değildi. Böyle olmadığını, izleyen yıllarda Türkiye İşçi Partisi'nin siyasal yaşamda oynadığı rolden de biliyoruz. Hiç değilse bir süreliğine bir olaydı '60'lı yıllar Türkiye'sinde Türkiye İşçi Partisi. Gerçekte reformculuk sınırları aşamayan sol parlamentarist bir partiydi. Ama bu, onun bu ülkenin siyasal yaşamında oynadığı ilerici tarihi rolü, Türkiye'nin sol aydınlanmasına tarihsel katkısını hiçbir biçimde gölgelemez.

İşçilerle başlayan bu toplumsal uyanış, toplumun öteki katmanlarına da dalga dalga yayıldı. Bir geçiş dönemi olması nedeniyle köylü toprak işgalleri en çok bu dönemdedir. En etkili küçük üretici köylülük eylemleri, Ordu'da fındık eylemlerinden Ege'deki tütün eylemlerine kadar, bu dönemdedir. TÖS (Türkiye Öğretmenler Sendikası) o dönemin ürünüydü ve kendi alanında son derece etkili bir kitle örgütü oldu. '60'lı yılların ikinci yarısındaki geniş çaplı gençlik hareketleri aynı uyanışın bir başka öğesi idi ve yankısı bugüne dek süren DEV-GENÇ örgütlenmesini yarattı. Ve nihayet, 1967 yılından itibaren kendini etkili biçimde açığa vuran Kürt ulusal uyanışı, Türkiye toplumundaki bu genel uyanışı kendi yönünden tamamladı.

İşçi sınıfının açtığı bir mücadele çığrı içinde, toplumun bütün ezilen, sömürülen, horlanan kesim ve katmanları sosyal-siyasal yaşama gözlerini açtılar. En ileri kesimleri üzerinden de olsa, bütün bu sınıflar, katmanlar, kesimler kendi istemlerini ileri sürerek harekete geçtiler, eylemlere, mücadelelere giriştiler. Köylünün toprak talebi, işçinin sendika, ücret, daha iyi yaşam koşulları talebi, küçük üreticinin daha yüksek taban fiyatları talebi, gençliğin demokratik ve özerk üniversite talebi, kamu çalışanlarının çalışma ve yaşam koşullarına ilişkin talepleri, Kürt halkının eşitlik ve özgürlüğü ilişkin talepleri vb... Tümünü birleştiren ortak payda olarak da emperyalizme karşı bağımsızlık, dönemin gerici sermaye iktidarına karşı demokrasi talebi. Ve bütün bunları daha sonraki bir evrede üstten sarıp sarmalayan genel bir sosyalizm şemsiyesi. Aşık İhsani'nin o günkü türkü sözleriyle "Sosyalizm sel halinde geliyor!" ruhunun egemen olduğu bir tarihi dönemden sözediyoruz. Solun ve sosyalizmin tarihinde ilk kez olarak kitleselleştiği ve toplum düzeyinde meşrulaştığı bir dönemden...

Türkiye'nin o görkemli siyasal uyanış

döneminde, toplumun bütün ezilen, sömürülen, horlanan, eşitsizliklere tabi olan katmanları birbirine paralel, birbirini tamamlayan, birbirini besleyen, birbirine güç veren, birbirinden destek alan bir toplu sosyal uyanışın içinde idiler. Türkiye solu da bunun içinde, bu sosyal hareketlilik ekseninde yerini buluyordu.

Konumuz bakımından dikkate değer olansa, Kürt halkının bu genel sosyal uyanışla içiçe geçen ulusal uyanışıdır. Bu genel uyanışın ve mücadelelerin organik bir parçası olarak, yeni dönemin modern Kürt ulusal hareketinin doğuşudur. Kürt ulusal uyanışının temsilcisi olan güçlerin solun geriye kalanıyla birlikte Türkiye İşçi Partisi çatısı altında yerlerini almalarıdır. Ezilen ve sömürülen tüm sınıf, kesim ve katmanların birbirine paralel düşen, birbirini besleyen, birbirine yaslanan uyanışının siyasal sahnedeki yansımasıydı bu. O günün Türkiye'sinde Kürt sorununa sahip çıkan tek parti doğal olarak Türkiye İşçi Partisi'dir. TİP 1967'deki ünlü Doğu Mitinglerini örgütleyen partidir. Dönemin sosyal-siyasal uyanışı, bunun ürünü olan mücadeleler bir bütündü ve bu kendini siyasette de böyle, bir bütünlük içinde gösteriyordu.

Kürt ulusal uyanışı, geçmiş Kürt isyanlarından farklı olarak, bu yeni dönemde artık alt sınıflara dayanıyordu. 192●'ler ve '3●'larda isyanlara ağalar, şeyhler, aşiret reisleri, seyitlerden oluşan geleneksel üst sınıflar önderlik etmişti. Yani o günkü o geleneksel toplum düzeninin toplumsal bakımdan ayrıcalıklı üst tabakaları. Oysa 196●'lardaki Kürt uyanışı emekçi sınıflara dayanıyordu. İşçilerden, gençlerden, aydınlanmış küçük-burjuvaziden (avukatlar, doktorlar, terziler, berberler, öteki serbest meslek sahipleri vb.) besleniyordu. Ulusal uyanışın çok belirgin bir sosyal muhtavası da vardı. Bu kesimler Türkiye'nin genel sosyal uyanışının organik bir öğesi idiler ve bu yansımasını siyasal planda da buluyordu. Doğu Mitingleri'nin TİP şemsiyesi altında örgütlenmesi bunun bir ifadesi idi. Ve nitekim ardından karşı-devrim saldırısının da ortak hedefi oldular. Faşist 12 Mart darbesi solu, sınıf hareketini, gençlik hareketini ve Kürt hareketini bir arada ezdi. Türkiye'nin büyük kentlerinde Dev-Genç, THKO, TİKKO, THKP-C davaları, Diyarbakır'da ise DDKO davaları vardı.

'7●'li yıllarda bu açıdan daha kapsamlı, daha görkemli bir yeni toplumsal uyanış, bunun ifadesi devrimci yükseliş yaşandı. Aydınlanma faktörü, kültürel patlama üzerinden baktığımızda '6●'lı yılların gerisinde, ama kitle katılımı ve mücadele çizgisi üzerinden baktığımızda, '6●'lı yılların çok ilerisinde bir yeni devrimci yükselişti sözkonusu olan. 1974 yılında başlayan ve 198● yılına kadar süren büyük bir devrimci yükseliş... Kürt hareketi burada da yine genel sosyal-siyasal mücadelenin içindeydi, genel devrim mücadelesinin organik bir parçası idi. Kürdistan'da kendi özgün şekillenmesini yaşıyor olsa da genel planda hala da Türkiye solu hareketinin bir parçası, daha da somut bir ifade ile Kürdistan'daki yansıması idi. Olayın mantığı da buydu.

Kopma daha sonra, 12 Eylül askeri faşist darbesinin ardından, devrimci yükselişin ezilmesi, yani karşı-devrim koşullarında geldi. Türkiye'deki sosyal dinamik ile Kürdistan'daki ulusal dinamiği yeniden birleşik bir güç haline getirebilecek yeni bir devrimci yükselişin yaşanmadığı koşullarda ise süreklileşti. Geçmişte sosyal mücadelelerin, bunu ifadesi devrimci yükselişlerin birleştirdiği dinamikler, sosyal durgunluk ve siyasal gericilik koşullarında birbirinden uzaklaşmış oldular.

Öte yandan '8●'li yılların başından itibaren dünyada devrim dalgası geri çekilmiş, '89 çöküşünün ardından ise ifade uygunsa dibe vurmuştu. Ekim Devrimi'nin açtığı büyük tarihi çığırın kazanımlarının kaybeldiği dünya tarihinin bu yeni karanlık evresinde, olduğu kadarıyla ulusal hareketler de hızla devrimden koptular ve bir bölümü emperyalizmin dümen suyuna girdiler. En iyi durumdakiler bile PKK örneğinde

olduğu gibi onun hakemliğinden medet umar hale geldiler. Ulusal sorun ise, salt ulusal istemlere indirgendiği ölçüde, devrimci bir dinamik olmak özelliğini yitirdi. Giderek emperyalizmin istismar ettiği, şu veya bu bölgeye ya da ülkeye doğrudan ya da dolaylı biçimde müdahalenin bahanesi haline getirdiği bir sorun halini almaya başladı.

Yeni tarihi koşulların bu etki ve sonuçları kendini Türkiye üzerinden de gösterdi. Kürt ulusal akımları, PKK de içinde olmak üzere, hızla devrimden koptular. Kürt sorununu salt ulusal istemler düzeyine indirgediler ve bunun bir sonucu olarak sistemle ve düzenle uzlaşma yolunu tuttular. Gelinen yerde bu köklü konum ve kimlik değişiminin sonuçları gözler önündedir.

Toplumsal bütün ve sınıflar mücadelesi

Türkiye Cumhuriyeti, devlet sınırları ile tanımlanan bir siyasal coğrafyadır. Tarihsel olarak ya da ulusal bileşim ve kültürel özellikler üzerinden farklı coğrafyalar tanımlamak mümkün. Ama toplumsal-siyasal gerçeklik ve mücadele sözkonusu olduğunda, mevcut devlet sınırları içindeki organik şekillenme esastır. Şu veya bu sınırlar üzerinden tanımladığınız Kürdistan bir tarihi-külterel anlam taşıyabilir. Ama siyasal ilişkiler ve toplumsal mücadele yönünden toplum bir bütündür, Türkiye Cumhuriyeti denilen devletin halihazırdaki sınırları içinde.

Burada bir egemen sınıf düzeni var; bütün milliyetlerden gelme öğelerden oluşan işbirlikçi tekelci burjuvazinin başında bulunduğu bir sınıf egemenliği sistemi var. Toplumsal ve sınıfsal şekillenme de bu sistemin toplamı içinde anlamını buluyor. Bu toplumsal bütünün içinde tüm milliyetlerden büyük burjuvazi ve büyük toprak sahipleri ile tüm milliyetlerden işçiler ve emekçiler var. Bu sosyal gerçeklik siyasal yaşamda da yansımasını buluyor. Bunu görebilmek için bugünün Türkiye'sinin siyasal tablosuna ve düzenin dayanağı siyasal güçler bileşimine bakmak yeterlidir.

Türkiye toplumunun bir bütün olduğunu, Kürt sorununun 25 yıllık seyri bütün açıklığı ile bize ayrıca göstermektedir. Hareketin yaşadığı tıkanma, yılllardır içinden bir türlü çıkamadığı kısır döngü, bunun bir itirafından başka bir şey değildir. Cepheyi salt Kürt sorununun kendi dar sınırları üzerinden kurarak onu çözemiyorsunuz. Zira sınıfsal güç ilişkileri, milliyet farkı gözetmeksizin toplumun geneli üzerinden şekillenmiştir. Ve bu katı olgu, her türlü mücadelenin, dolayısıyla da ulusal özgürlük mücadelesinin seyri ve sonuçları üzerinde tayin edici bir etkiye sahiptir. Bugün Kürt büyük burjuvazisi, toprak sahipleri, aşiret reisleri, tarikat şefleri, olduğu gibi Türk büyük burjuvazisinin yanında, onunla organik olarak kaynaşmış durumda. Bunu her yerde her düzeyde görebilirsiniz. Egemen Bağış Avrupa Birliği bakanıdır, kendisi bir Kürttür. Mehmet Şimşek ekonomi bakanıdır, kendisi bir Kürttür. Muzaffer Çağlayan sanayi bakanıdır ve bir başka Kürttür. Bunlar bugünkü hükümetten ve üstelik yalnızca bazı örnekler. Bir önceki hükümet döneminde Kürt Hüseyin Çelik eğitim bakanı, Kürt Abdulkadir Aksu içişleri bakanı idi. Tayyip'in danışmanlarının hatırı sayılır bir bölümü Kürtlerden oluşuyordu, oluşmaktadır. Kürt büyük burjuvazisi, Kürt tarikatları, Kürt cemaatleri, olduğu gibi Türkiye gericiliğinin içindeler ve kurulu düzenin temel dayanağı durumundalar. Türk gericiliğinin demiyorum, Türkiye gericiliğinin!.. Her milliyetten burjuva gericiliği organik bir bütün oluşturuyor ve bu, bugünkü egemen sınıf iktidarında ifadesini buluyor. Bugün ülkedeki ilerici sosyal muhalefeti, her biçimiyle devrimci siyasal mücadeleyi ve elbette Kürt özgürlük mücadelesini boğan güç, tüm milliyetlerden Türkiye gericiliğinin bu birleşik organik gücüdür. Bütün milliyetlerden burjuva gericiliğinin birleşik gücü, bugünün Türkiye'sinin en açık, en katı, en tartışmasız gerçeğidir.

Bugün Kürdistan'da hala da 90 bin kişilik

bir korucu ordusu var. Kime karşı peki? Kürt özgürlük mücadelesine karşı! Kimlerden oluşuyor bu ordu? Kürt aşiretlerine mensup Kürt köylülerinden. Bunu olanaklı kılan ne ya da kim? Elbette Kürt büyük burjuvazisi, Kürt aşiret reisleri, Kürt tarikat ve cemaat şeyhleri. Kısacası bütünlüğü içinde Kürt burjuva-feodal gericiliği! Bugün dünyada 90 bini aşan kaç tane ordu var peki? 90 bin kişilik bir Kürt ordusu var ve Kürt özgürlük mücadelesine karşı savaşıyor! Sıradan köylüleri bu utanca sürükleyen Kürt büyük burjuvazisinin, Kürt toprak sahiplerinin, Kürt aşiret reislerinin, Kürt tarikat reislerinin çıkarları, iradesi ve tercihidir. Bu köylü yığınlarını, bu sıradan emekçileri gerici geleneksel bağlar içerisinde kendi denetimleri altında tuttukları için, onların 25 yıldır Kürt özgürlük mücadelesine karşı silahlı güç olarak kullanılmasını sağlayabiliyorlar. Demek ki toplumdaki gerçek bölünme buna göredir, bu katı olguda gizlidir. Bütün milliyetlerden büyük burjuvazi, toprak sahipleri, her biçimiyle asalaklar ve tufeyliler... Ve tersinden, bütün milliyetlerden işçi sınıfı, emekçiler, köylüler, her biçimiyle ezilenler...

Elbette ulusal özgürlük davasının kendi sınırları içinde savunulması, bu sınırlar içinde bir mücadele yürütülmesi tümüyle meşru bir haktır. Tartıştığımız bu değildir. Biz daha farklı bir olgu üzerinde duruyoruz, katı toplumsal gerçeğe ve bunun mücadelenin seyri ve sonuçları üzerindeki tayin edici etkisine işaret ediyoruz. Ulusal sorunu çözmek istiyorsanız, bunu tüm öteki sorunlardan ayırarak yapamazsınız. Bunu toplumdaki genel sınıfsal şekillenmeden, bölünmeden, kutuplaşmadan ayrı ele alamazsınız. Kendi ulusunuzdan belli bir kesim size karşı savaşıyor ve bunun açık sınıfsal bir mantığı var. Bunun gerisinde egemen sınıfların Kürtlerden oluşan kesimlerinin çıkarları, tercihi ve iradesi var. Bunun alternatifi, Türk işçisinin ve emekçisinin de kendi burjuvazisine karşı ve sizin yanınızda savaşabilmesidir. Bunun yolu da Türk emekçisi ile birleşebilecek bir mücadele stratejisi izlemekten geçmektedir. Bizi tüm öteki sorunlar ilgilendirmez, bizim kendi sorunumuz var ve biz ona kendi sınırları içinde çözüm bulmaya bakarız derseniz, bir yere varamazsınız. Kendi sorununuz da sürüncemede kalır ve bir yerden sonra da burjuvazinin elinde toplumu sersemletip çürütmenin bir aracına, bir olanağına dönüşür. Nitekim son 25 yıllık Kürt ulusal mücadelesi, bu sosyal mücadele bütünlüğünden koptuğu ya da koparıldığı için, kendi içinde bir Kürt sorunu olarak ele alınıp darlaştırıldığı için, zaman içerisinde Türkiye'nin devrimci gelişme sürecini kolaylaştırmak bir yana, tersine onu köstekleyen ve böylece toplumsal çürümeyi de kolaylaştıran bir etkide bulundu.

Yeni dönemin ulusal özgürlük mücadelesi yalnızca bir süre için, daha somut olarak da, 1989-1992 yılları arasında toplumu, onun Türk kesimini olumlu anlamda sarstı. Ulusal özgürlük mücadelesinin bu beklenmedik yeni patlaması, inkarcılığın yüzüne bir tokat gibi indi. Toplum biraz o zaman zorlandı, bir süre için vicdani bir bocalama yaşadı, koca bir gerçeği 70 yıldır inkar etmenin ezikliği içinde. Demirel'e '92 yılında Diyarbakır'da "Kürt realitesini artık tanıyoruz" dedirten de buydu. Ama bu özel evre çok çabuk geride kaldı. Burjuva gericiliği hızla toparlandı, çok geçmeden inisiyatifi yeniden ele geçirdi. Kürt halkının haklı mücadelesini "terörizm" diye yaftalamayı başardı, bunu toplumun geniş kesimlerine böylece kabul ettirdi. Kürt hareketinin eylem çizgisindeki zaaflar ise bunu alabildiğine kolaylaştırdı. Sonuçta Kürt sorunu şovenizm üzerinden toplumu zehirleyen bir etki kaynağına dönüştü. 25 yılı aşan yeni isyanın 20 yıla yaklaşan bir bölümünde yaşanan yazık ki bu oldu.

Gerçek bölünme sınıfsaldır

Abdullah Öcalan sık sık Türkiye sol hareketinin bağrında yetiştiklerini söylüyor. Kuşkusu bu doğrudur. Nitekim bugünkü olumlu özelliklerinin önemli bir bölümünü

buna, sol kültürel şekillenmeye borçlular. PKK eksenli Kürt ulusal hareketi hiçbir dönem Türk halkına herhangi bir düşmanlık çizgisi izlemedi. Bu olumlu tutum PKK'deki sol mayadan geliyor kuşkusuz. Kürt hareketinin liderleri Türkiye'nin sol kültürü içerisinde yetiştiler. Enternasyonalizm, halkların kardeşliği vb. konularda Marksizmden ciddi biçimde etkilendiler. Hala da Kandil'deki PKK yöneticileri kendilerince marksist bir terminoloji kullanırlar. Sınıflardan konuşurlar, siyasal güçlere sınıfsal anlam atfetmeye çalışırlar, ilerici amaç ve niyetlerden sözederler, Türkiye emekçi hareketine karşı sıcak duygular dile getirirler. Ama tüm bunlar yine de bugün izlenmekte olan çizginin yapısal zaafiyetini ortadan kaldırmıyor.

PKK'nin yeni dönem stratejisi, düşük yoğunluklu bir savaşla Türk devletini masaya oturmaya razı etmeye dayanıyor. Bu stratejide Türkiye işçisiyle, emekçisiyle birleşmeye dair bir şey yok ne yazık ki. Türkiye işçisinin ve emekçisinin desteğini kolaylaştıracak, harekete geçirecek, kazanıp alacak herhangi bir politik yön yok burada. Birkaç sol aydını ya da bazı sol parti başkanlarını milletvekili yapmakla olacak şey değil bu. Yedeğine aldığı reformist sola siyasette alan açmaktan ve ondan kendi çizgisinde yararlanmaktan öteye bir anlamı yok bunun.

Yapmanız gereken daha farklı bir şey, eğer gerçekten Türk emekçisinin güvenini kazanmak ve desteğini almak istiyorsanız. Newroz'da İstanbul›dan yüzbinlerce kişi topluyorsunuz. Bu kitlenin hatırı sayılır bir bölümü fabrika işçilerinden oluşuyor. İşte bunları fabrikalarda sosyal mücadeleye yöneltin. Türk emekçisiyle birlikte, öteki milliyetlerden emekçilerle birlikte örgütlenmeye, mücadele etmeye, sendikalaşmaya, greve, direnişe çıkmaya teşvik edin. Onları sosyal mücadeleye, sınıflar mücadelesine etkin biçimde katılmaya çağırın. Türkiye işçi sınıfının ve emekçilerinin sorunlarıyla ilgilenin. Mecliste kürsüye her çıktığınızda salt Kürt sorunu üzerinden konuşmak zorunda mısınız? BDP neden büyük burjuvazinin birkaç onyıldır kesintisiz biçimde uyguladığı sosyal yıkım politikalarına karşı cepheden bir mücadele yürütmez? Emperyalizmin genel olarak Ortadoğu'daki ve şu sıralar da Suriye üzerindeki planlarına neden anti-emperyalist bir çizgiden karşı çıkmaz ve teşhir etmez. Kürsüye çıkıldığında neden yalnızca Kürt sorunu üzerinden konuşmakla sınırlar kendini? Bu benim hakkım, böyle istiyorum, böyle konuşurum diyebilirsiniz. Ama böylece izlediğiniz çizginin dargörüşlülüğünü de ortaya koymuş olursunuz. Bununla Türk emekçisinin ne güvenini ne de desteğini alabilirsiniz.

Oysa Türk burjuvazisi Kürtler içerisinde kendi sınıfdaşlarının tam desteğine sahip. Büyük burjuvazi, büyük toprak sahipleri, aşiret reisleri onunla birlikte. 90 bin kişilik korucu ordusu yirmi yılı aşkın bir süredir onun hizmetinde. Egemen Bağışlar, Mehmet Şimşekler, Hüseyin Çelikler onunla kol kola duruyor. Kürdistan'dan köklenen tarikatlar, cemaatler hep onun hizmetinde. Kürdistan gericiliğinden güç aldığı için AKP Kürdistan'ın en büyük partisi halen. Türk burjuvazisi Kürdistan içindeki kollarını, Kürdistan içindeki gericiliği örgütlüyor. Ama siz Kürt hareketi olarak, Türkiye toplumu içerisinde size müttefik olacak güçlere yabancı kalıyorsunuz. Yedeğinize aldığınız kişilikten yoksun sol çevre ve gruplarla üstünüze düşeni yaptığınızı sanıyorsunuz. Oysa bunun Türk emekçileri üzerinde olumlu bir yankısı olmaz. Tam tesine, bu kuyrukçu ve kişiliksiz tutum, Türk emekçisinin sola güvensizliğini daha da pekiştirir, ona olan mesafesini daha da büyütür.

Siz ancak Tekel direnişlerini çoğalttığınız ölçüde Türk ve Kürt işçi ve emekçilerini birleştirebilir, mücadelenin ateşi içinde kaynaştırabilirsiniz. Bunu yaptığınız sürece, siz bu düzenin içinde Kürt sorununda elde edilebilir en çok şeyi elde edersiniz. Şu

an zaten elde edilen herşey, bu meselelere herşeye rağmen devrimci olarak yaklaşıldığı bir dönemin bugüne kalan mirasıdır. '80'li ve '90'lı yıllarda devrimci bayrak altında verilen mücadelenin bugüne yankısıdır. Eğer böyle davranırsanız, devrimci bir çizgide hareket ederseniz, böylece hem bu düzen içinde alabileceğinizin en çoğunu alırsınız, hem de geleceğe dönük olarak bu meselenin gerçek özgürlük ve tam eşitlik temelinde çözülebilmesini kolaylaştırır, yakınlaştırırsınız. Kürt ulusal dinamiği Türkiye devrimi için önemli bir dinamik, bunu heba etmemiş olursunuz.

Ulusal sorun ve toplumsal kapsam

Ulusal hareket içinde emek verenler, direnenler çok büyük ölçüde emekçilerdir. Kürtlerin en yoksul, en yoksun, en itilip kakılan kesimleridir. Onların gerçek çıkarları ise ulusal davayı sosyal dava ile birleştirmeyi gerektirir. Çünkü onlar sadece ulusal açıdan ezilmiyorlar; aynı zamanda sınıfsal olarak da, işçi, emekçi, yoksul insan olarak da eziliyorlar. Onlar ulusal baskıyla sınıfsal baskıyı, aynı anda iç içe yaşıyorlar. Onların çıkarları, ulusal özgürlük mücadelesinin yanısıra sınıfsal kurtuluş mücadelesini de gerektiriyor. Daha da önemlisi, ulusal kurtuluş davasının sosyal kurtuluş temelinde ele alınmasını gerektiriyor. Ve bu temel üzerinde, Türk emekçisiyle yakınlaşmayı, onunla birleşmeyi, onunla sıkı sıkıya kaynaşmayı gerektiriyor. Kapitalizm bu kaynaşmayı nesnel ilişkiler yönünden zaten yaratmış. Türk ve Kürt toplumu çok ileri düzeyde içiçe geçmiş durumda. Kürtlerin yarısı, belki daha da fazlası, Türkiye›nin metropollerinde yaşıyor. Tersinden Kürdistan›ta önemli bir Türk nüfus var. Türkiyi işçi sınıfı başta Türkler ve Kürtler olmak üzere bütün milliyetlerden oluşuyor ve üretim çarkı içinde organik olarak kaynaşmış durumda. Burjuvazi cephesindeki organik içiçeliğin sözünü bile etmiyorum. Bu bir realite, bunu hesaba katacaksınız. Kürt meselesini bu toplumda ulusal kimlik üzerinden izole ederek kendi içinde çözemezsiniz.

Yarı-feodal kalıntıların, aşiret yapısının, cemaatlerin, tarikatların en güçlü olduğu yer Kürdistan. Kürt sorununu devrimci temeller üzerinde çözmek aynı zamanda bütün bunların tasfiyesi demektir. Askeri mücadele ile Türk devletini sıkıntıya sokmayı, sonra da onunla masaya oturmayı hedefliyorsunuz. Farzedelim ki bir takım tavizler kopardınız, bir parlamentonuz oldu, bir iç özerkliğe bile kavuştunuz. Bütün bu toplumsal yapı böyle bir çözümde olduğu yerde kalacak. Oysa Kürt sorununu çözmek istiyorsunuz, bunları yok etmek zorundasınız. Bunları ise ancak devrimle yokedebilirsiniz.

Kürt sorununun çözümü üzerine devrimciler olarak konuşuyoruz. Ancak Türkiye'nin sözde devrimcileri gerçekte devrimi savunamıyor, sorunlara ve bu arada Kürt sorununa devrim ölçüleriyle bakamıyorlar. Türkiye'nin sözde devrimcileriyle Kürt sorununu devrim üzerinden tartışamıyorsunuz. Kürtler devrimi beklemek zorunda mı diyorlar size. Bunu söylemek devrimi bir yana bırakmakla, devrimci kimliği bir yana atmakla aynı anlama gelir. Devrimcinin görevi devrim yapmak, dolayısıyla bütün sorunlara da bunun üzerinden bakmaktır. Bir devrimci ulusal sorunun çözümünü Kürdistan'daki geleneksel yapının temelden tasfiyesiyle sıkı sıkıya bağ içinde ele alır. Kürt sorununun çözümü aynı zamanda köylüsünün özgür yurttaş haline gelebilmesi sorunudur. Kürt köylüsünün özgür yurttaş haline gelebilmesi, Kürt sorunun devrimci demokratik çözümü demektir. Güney Kürdistan'da artık bir devlet var, milli kimliği olan. Ama toplum halen yarı-feodal aşiret ve ortaçağ artığı dinsel cemaat yapısına dayalıdır. Öte yandan sözkonusu olan çıplak bir sınıf devletidir. Kuruluşunun ikinci yılında Süleymaniye'nin

sokaklarında emekçiler iş, iyi yaşam koşulları, bir takım başka haklar için kitlesel gösteriler yapıyorlar, karşılığında baskı görüyor, hatta kurşunlanıyorlardı. Kürt sorununun çözümünü bu düzenin sınırları içine sıkıştırırsanız eğer, Türkiye Kürdistanı'ında olacak olan da budur.

Bunu anlamayanlar sınıfsal bakıştan ve gerçeklerden kopmuşlar demektir. Milli baskı ve eşitsizlikler, bir ulusu kendi kimliğinden, dilinden, kültüründen yoksun bırakmak, kapitalist toplum düzeninin rezilce bir ürünüdür. Her türden ulusal baskıya, köleliğe, eşitsizliğe, ayrıcalığa karşı çıkmak her gerçek devrimcinin görevidir. Bununla birlikte, ulusal baskı ve eşitsizliğin tüm bu sonuçlarının ortadan kalkmasını istemek ile ezilen ulus emekçilerini salt buna dayalı bir çizgiye, ulusal kimlik eksenli politikalara esir etmek iki farklı şeydir. Birincisi adına ikincisine razı olmak, devrimci konumu, devrimci sınıfsal kimliği yitirmek, en iyi durumda ezilen ulus milliyetçisi konumuna düşmektir. Bizler sorunları devrimciler olarak kendi bakışaçımızdan ortaya koymak durumundayız. Sorunlar nesnel varlığı ile aynı olabilir fakat her bir sınıfın ona yaklaşımı temelden farklıdır, bu gerçeği hep yineliyoruz. Buradaki temel farklılığı belirleyen sınıfsal konum ve çıkardır, buna göre şekillenen sınıfsal tercihlerdir. Aynı soruna her sınıf kendi sınıf çıkarlarına ve amaçlarına uygun düşen bir perspektiften bakar.

Gerçek devrimciler emekçinin ulusal davasını sosyal davasından koparmazlar. Bir devrimci için Kürt sorununun çözümü, sosyal muhteva açısından baktığımızda, aşiretçilik, cemaatçılık, tarikatçılık vb. geleneksel ilişkiler içerisindeki Kürt köylüsünün özgür insan, özgür yurttaş haline gelebilmesi demektir aynı zamanda. Bu ise büyük devrimci demokratik dönüşümleri gerektirir. Türkiye gibi bir toplumda da büyük devrimci demokratik dönüşümler Türk burjuvazisinin iktidarına ve onun gerisindeki emperyalizme karşı mücadeleden koparılamaz. Özgürlük davası ile sosyalizm davası burada içiçedir. Bunun nesnel bir mantığı var. Sorun halen egemen güç olan burjuva gericiliğini ezmektir. Zira sorunun kaynağındaki ana etken olduğu kadar çözümümün önündeki asıl engel de odur. Bu gericilik kaynağını yıkıp tasfiye ettiğinizde, bütün bu sorunları en tam, en köklü, en özgür, en demokratik bir biçimde çözmek imkanı bulmuş olursunuz.

Reform ya da devrim!

İyi ama devrimle çözüm çok uzak diyorlar. Peki ama reformla çözüm çok mu yakın? Reform yoluyla ulusal bir sorunun çözüme bağlandığı nerede görülmüştür? Ulusal sorunlar ya devrimlerle köklü çözümlere ya da güç ilişkilerinde büyük değişimlere yolaçan emperyalist savaşların ardından gerici çözümlere kavuşmuşlardır. Bu ikinci durumda, gerçekte sorun çözülmemiş, yalnızca biçim ve mahiyeti değişmiştir. Reformlar yoluyla ise sorun hiçbir durumda çözülmemiş, yalnızca sürüncemede kalmıştır. Oysa Sosyalist Ekim Devrimi bir "halklar hapishanesi" olan Rusya'da alabildiğine kapsamlı ve karmaşık olan ulusal sorunlar yığınını bir vuruşta çözmüş, özgürleşmiş ulusların eşitliğine ve gönüllü birliğine dayalı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni ortaya çıkarmıştı.

Gerçekte devrim en kestirme yoldur, onu zafere uluştırmayı başarabilmek kaydıyla. Reform sorunları çözmez sadece süründürür ve zaman içinde hep de çürütür. Sorun döne döne kendini yeniden üretir. Lenin, kapitalizm demokrasi sorununu -ki Kürt sorunu da demokrasi sorunudur- döne döne yeniden üretir, der. Kapitalist toplum temeli üzerinde demokratik siyasal kazanımlar kuşkusuz mümkündür. Ama bunlar iğretidir, geçicidir, koşullara bağlıdır ve doğası gereği sakatlanmış haldedir. Döne döne de kaybedilir, döne döne yeniden kazanılmak üzere. Hitler faşizmiyle kaybedildi, İkinci

Dünya Savaşı'ndan sonra kazanıldı. Şimdi '90'lardan beri polis rejimine geçişle birlikte yeniden kaybediliyor. Kapitalizm bu, döne döne kazanır alırsınız ve döne döne yeniden kaybedersiniz.

Aynı şey emekçilerin bu düzen içindeki sosyal kazanımları için de geçerlidir. Kapitalizm bir genişleme, bir refah dönemi yaşar, o arada örgütlü işçi hareketi bir takım süreçlerden gelmektedir, sosyal hak ve kazanımlar için bastırır. Karşıda Sovyetler Birliği tehditi vardır, bunu gözetir Avrupa burjuvazisi, sonuçta işçisine belli tavizler verir. Ama gün gelir, dönem değişir, Sovyet tehlikesi ortadan kalkar, bu arada kapitalizmin yeni bir krizi kendini dayatır. Bütün bunlar parça parça geri alınır. Emekçi örgütsüz ve devrimci bir önderlikten yoksun olduğu ölçüde de bu iş nispeten kolay gerçekleşir. Bu kendini tekrarlayan bir süreçtir, sonu yok bunun. Reform budur! Reform bir şeyi çözmez, reform oyalar, bir süreliğine yatıştırır, sonu gelmez biçimde de süründürür sadece. Bu bir kısır döngüdür, kuşaklar boyu sürer gider. Devrimse en kestirme yoldur, sorunları temelden çözer. 20. yüzyılın tartışmalı sosyalizm deneyimi bile ulusal sorunda örnek devrimci çözümler yarattı. Tarihin o güne dek görmediği türden çözümler.

Birinci emperyalist savaşın ardından bağımsız bir devlet olarak ortaya çıkan Yugoslavya'da kapsamlı bir ulusal sorun vardı. Yugoslav Devrimi Alman faşizmine ve yerli işbirlikçilerine karşı mücadelede tüm Yugoslav halklarını birleştirip bütünleştirdi. Devrimin zaferi ulusal sorunun çözümünü de beraberinde getirdi. Farklı uluslar ve milliyetler, altı cumhuriyet ve iki özerk bölge halinde birleşik federal bir cumhuriyette birleştiler. Kendi sınırları, dilleri, bayrakları ve özerk yönetim yapıları vardı. Devrim mücadelesi içinde kardeşleşmenin, birleşip kaynaşmanın, böylece devrimi zafere ulaşturmanın bir ürünüydü bu. Ne zaman ki Yugoslav devrimi yozlaştı, daha doğru dürüst sosyalizmin inşasına geçilmeden yeniden kapitalist gelişme yoluna girildi, her bir ulusun bünyesinde burjuva öğeler yeniden güç kazandı. İşte o zaman milliyetçiliğin, dolayısıyla da milli baskının önü yeniden açıldı. Sırp burjuvazisi, Sloven burjuvazisi, Hırvat burjuvazisi, her biri kendi millliyetçilik bayrağını sallamaya, bundan sınıfsal yarar ummaya başladılar.

Sonrasını biliyoruz; sonrası çatışmalar, çekişmeler, gide gide de boğazlaşmalar oldu. Geçmişte, devrim süreci içinde, Alman faşizmine ve Yugoslav gericiliğine karşı birleşmiş, kaynaşmış, kardeşleşmiş Yugoslav halkları, ulusal boğazlaşmalar içinde birbirlerini tüketir hale geldiler. İlki, devrimin çözümüydü; birleştiren, özgürleştiren, eşitlik ve gönüllü birlik temelinde kaynaştıran... İkincisi, yeniden egemen hale gelen kapitalist düzenin ve ondan ayrı düşünülemeyecek olan burjuva milliyetçiliğinin tuttuğu yol oldu. Bölen, düşmanlaştıran ve kanlı boğazlaşmalar içine iten, böylece de tüketen bir yol. Bugün Türk gericiliğinin resmi temsilcileri Kosova ziyaret sonrasında, oradaki küçücük Türk kolonilerinin Türkçe'yi serbestçe kullanıyor olmalarından duydukları memnuniyeti dile getirirler. Ama işte bu da Yugoslav devriminden kalma bir kazanımdır. Devrim işte böyle bir şeydir, herkesin, her ulusun ve milliyetin hakını hukukunu tanır. Bir de kapitalizmin çözümüne, '90'lı yıllardaki kanlı boğazlaşmalara, o büyük Yugoslavya trajedisine bakın.

Ulusal sorun konusunda daha kapsamlı ve daha köklü çözüm örneği, biraz önce de sözünü ettim, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi oldu. Ekim Devrimi, bir "halklar hapisanesi" olan Rusya'dan, özgür ulusların gönüllü birliğine dayalı Sovyetler Birliği'ni çıkardı.15 ayrı cumhuriyet, sayamayacağınız kadar çok özerk bölgeden oluşan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni. Emperyalist gerici propaganda, uzun onyıllar boyunca bunu, cumhuriyetler birliği formunu, tümüyle bir görüntü, biçimsel bir aldatmaca saydı. Peki

Sovyetler Birliği dağıldığında ne oldu? Herkes kendi bayrağıyla, kendi sınırlarıyla, kendi devlet örgütüyle ayrıldı. Onyıllara yayılan onca bürokratik yozlaşmanın ardından bile neredeyse kimsenin burnu kanamadan gerçekleşti bu. Dağılan Sovyetler Birliği geriye 15 ayrı bağımsız devlet bıraktı. Kendi açık seçik sınırları, dili, bayrağı, özgün kültürü ve yönetim aygıtı olan. Yeni devletlerin yaptıkları tek şey, dünün devrimci sembollerini burjuva gericiliğinin yeni sembolleri ile değiştirmek oldu. O koca Sovyetler ülkesinde yalnızca Karabağ ile Moldovya üzerinden sorunlar çıktı. İkisi de devrim öncesi dönemden kalma sorunlardı. Ekim Devrimi bunları halkların ortak çıkarlarına uygun olarak radikal bir biçimde çözdü. Ekim Devrimi'nin kazanımları yok edilince, gerisin geri burjuva toplumuna dönülünce, o eski hesaplar kapsamında bunlar yeniden gündeme geldi. Gerici burjuva milliyetçiliğinin çekişme ve çatışma konuları olarak.

Devrimin çözümüne bir başka örnek Çekoslovakya'dır. Çekistan ve Slovakya olarak, bir tek kurşun atılmadan, bir tek kimsenin burnu kanamadan iki ülke birbirinden ayrıldı. Çünkü o kusurlu sosyalizm döneminde bu toplumlar karşılıklı olarak birbirlerinin kimliklerini, kültürlerini, dillerini sindirmişlerdi. Sınırı şurdan yoksa burdan mı çekelim sorunu da yaşanmadı, iki ülke birbirinden sorunsuzca ayrılabildi. Buna bu türden bir devrim ve sosyalizm deneyiminden geçmemiş bugünün burjuva toplumlarından bir örnek gösterebilir misiniz? Siz Türkiye'nin bugünkü kurulu düzen içerisinde, tarihsel olarak Kürdistan saydığınız yerlerden sınır çekmeye kalkarsanız, böylece yalnızca kanlı boğazlaşmaların önünü açmış olursunuz. Tarihi Kürdistan dediğiniz coğrafyada Kars, Erzurum, Erzincan, Malatya, Elazığ, Maraş ve Antep de var, tamamen ya da kısmen. Ve bunların büyük bölümü halen her biçimiyle Türk gericiliğinin en sağlam kaleleridir. Salt dinsel gericilik üzeriden değil ama aynı zamanda Türk milliyetçi şovenizmi üzerinden de. Buralardan hangi sınırı nasıl çizeceksiniz, kurulu düzenin ve burjuva gericiliğinin tüm görkemiyle ayakta durduğu bir sırada?

Kapitalizm ulusal sorunu döne döne yeniden üretir, bu düzen içinde köklü ve kalıcı çözüm yoktur. Bugün çözülür gibi görünür, çok geçmeden yeniden kapışma çıkar. '9●'lı yılların başında Filistin barışı gerçekleşmişti güya. Oysa durum bugün her zamankinden çok daha kötü. Bir dizi ülkede ulusal sorunlar kuşaklar boyu sürebiliyor. İrlanda sorunu neredeyse üçyüzelli yıllık bir geçmişe sahip. Ve 1916'da İrlanda ayaklanmasına konu olabilecek kadar da çözüme yakın bir sorun gibi görünüyordu. Oysa aradan neredeyse bir yüzyıl daha geçti ve bugün hala da bir İrlanda sorunu var. Şu sıra ortada bir uzlaşma var ama sorun nasıl çözülecek, süreç nasıl ilerleyecek, bu henüz çok belli değil. Süreçlerin yarattığı yorgunluk belli dönemlerde uzlaşmalara yolaçar, sorun biraz durulmuş gibi görünür, ama onun çözüldüğü anlamına gelmez. Nitekim İrlanda sorunu da halen belirsizliğini koruyor, ulusal hareketin silah bırakması bu sorunun bittiği anlamına gelmiyor.

İspanya›da Basklı örgüt ETA da elli yıl boyunca bir ulusal mücadele sürdürdü ve gelinen yerde silahlı mücadeleyi bıraktığını ilan etmiş bulunuyor. Ama bu hiç de Bask sorununun ortadan kalktığı anlamına gelmiyor. İspanya'da Bask, Katalonya vb. ulusal sorunlardan kaynaklı sıkıntılar sürüyor. Kaldı ki insanlık dünya ölçüsünde bunalımlar, çatışmalar ve savaşlarla dolu yeni bir tarihi evreye de girmiş bulunuyor. Bunun ağır etkileri kendini her alanda ve elbette ulusal sorunlar üzerinden de gösterecektir. Ulusal sorunlar bir dizi ülkeyi ve bu arada İspanya'yı da yormaya devam edecektir. Sorunların temeli durduğu sürece, o temel, yüzeyde kurutulmuş ya da bir parça hafiflemiş gibi görünen yarayı zamanla yeniden kanatacak, yeniden ağırlaştıracaktır.

Kitlesel devrimci bir 1 Mayıs için ileri!

Bu yılın 1 Mayıs'ını içeride ve dışarıda yaşanan bir dizi gelişmenin üst üste bindiği özel bir süreçte karşılıyoruz. Bu nedenle 1 Mayıs'ta, 1 Mayıs'ın tarihsel anlamına, sınıfsal özüne ve devrimci ruhuna uygun kitlesel ve yaygın gösteriler gerçekleştirmenin önemi artırıyor.

Dönemsel gelişmeler ve 1 Mayıs

Dönemin siyasal tablosunda Kürt sorununa ilişkin gelişmeler öne çıkmaktadır. "Çözüm" adı altında uygulamaya konulan plan, Kürt sorununu çözmeyi değil fakat bir takım kırıntılarla yatıştırmayı ve silahlı Kürt ulusal hareketini tasfiyeyi hedefliyor. Sürmekte olan "Kürt açılımı"nın gerisinde, bölgedeki gelişmeler, bu çerçevede ABD emperyalizminin politikaları ile Kürt ulusunun özgürlük ve eşitlik mücadelesinin bir türlü boğulamamış olması duruyor.

Türkiye'nin egemen burjuva sınıfı, artık bir ayak bağı haline gelmiş bulunan Kürt sorununu bir sorun olmaktan çıkarmayı, böylece Ortadoğu'da emperyalist politikalar çerçevesinde kendisine biçilen misyonu oynayabilmeyi hedefliyor. Güney Kürdistan bağlamında bunun ne anlama geldiği iyi biliniyor. Bölgede yayılmacı hedefleri doğrultusunda hareket edebilmesi, özellikle ABD emperyalizminin Ortadoğu'ya yönelik egemenlik stratejilerine uyum göstermesini gerektiriyor. Bu sefil sınıf çıkarları uğruna emperyalist politikaların hizmetinde hareket ederek bölgede etkin bir rol oynamaya çalışıyor. Suriye'ye yönelik aktif taşeronluk pratiği, patriot sistemi ve füze kalkanı gibi adımlar bu yönelimin belli başlı unsurlarıdır.

Dolayısıyla, Kürt sorunu çerçevesinde gündeme getirilen politika, Kürt halkına eşitlik ve özgürlük vermek bir yana, bölge üzerindeki emperyalist egemenliği pekiştirilmesine, böylece Kürt halkı da dahil halkların köleleştirilmesine hizmet edecektir. Değil "barış" getirmek, emperyalist egemenlik mücadelelerinin bir parçası olduğu ölçüde, gerici savaş ve saldırganlık politikalarının yolunu düzleyecektir.

Bu gerçekler orta yerde duruyorken, "hassasiyetler" adı altında ve zaman zaman da "süreci bozmamak ve provakasyonlara düşmemek" telkinleriyle, kurulu düzene ve AKP iktidarına karşıt toplumsal muhalefet baskı altına alınmaya çalışılmaktadır. Böylece, hem emperyalist-kapitalist düzen ve onun güncel yönelimleri, hem bu düzeni devrim yoluyla değiştirme bilinci ve mücadelesi, hem de sınıf mücadelesinin nesnel ihtiyaçlarının üzerini örten gerici bir oynanmaktadır. Sadece "Akil insanlar heyeti" adımı bile bu sürecin nasıl bir

işlevi yerine getireceğini ortaya koymaktadır. Liberal ve gerici sözde aydınlar, "yetmez ama evetçi" sözde solcular ile işçi ve memur sendikalarının başkanlarından oluşturulan bu "heyet", bu amaçlarla tam bir uyum içerisindedir.

Böylece yıllarca inkar ve imha politikayla baskı altına alınan, yorulan ve şovenizmle zehirlenen emekçi yığınlar "toplumsal mutabakat" örtüsü altında düzene bağlanmaya çalışılmaktadır. Daha özelde de gerici AKP iktidarı için iktidarını sağlamlaştırma olanağı yaratılmaya çalışılmaktadır.

Konumuz çerçevesinde süreci ele alırsak, 1 Mayıs'a yönelik hesapları da kolaylıkla öngörebiliriz. Ya da tersinden, kendi açımızdan devrimci ve sınıfsal özüne yakışır bir 1 Mayıs'ın önemini açıklayabiliriz.

"Toplumsal mutabakat" değil birlik, mücadele ve dayanışma!

1 Mayıslar burjuvaziye karşı işçi sınıfının birliğinin, mücadelesinin ve dayanışmasının ifadesidir. Bu ölçüde de 1 Mayıs alanları, üstü örtülmeye çalışılan sınıf karşıtlığı ve mücadelesinin en net görüldüğü alanlardır. Bu alanlarda iki ayrı dünya, çıkarları birbirine karşıt iki sınıf karşı karşıya gelmektedir. 1 Mayıs alanları bu düzenden çıkış yolunu, aynı zamanda bu düzenin mezar kazıcısı olan işçi sınıfının tüm emekçi katmanları arkasında birleştirme gücünü göstermektedir. Dahası 1 Mayıs alanlarında, emperyalist-kapitalist saldırganlığa karşı proletarya enternasyonalizminin bayrağı yükselmektedir. Dünyanın her yanında farklı milliyet, din ve kültürlerden işçiler ortak duygularla kaynaşmaktadır.

Bunun ne anlama geldiğini ülkemizde 1 Mayıslar'ın kalbinin attığı Taksim üzerinden görmek mümkündür. İşçi sınıfının damgasını taşıyan Taksim'deki 1 Mayıs gösterilerinde onbinler kapitalizme yönelen öfkeyle yan yana gelmekte, Kürt emekçiler ile diğer milliyetlerden emekçilerle eşit ve özgür bir ortamda buluşmaktadırlar. 1 Mayıs alanlarında devrimci ve enternasyonal bir hava esmektedir.

Dolayısıyla 1 Mayıs'ın bu devrimci içeriği bugün sermaye iktidarı ve işbirlikçilerinin yaratmaya çalıştıkları "toplumsal mutabakat" tablosunu bozmaktadır. Bu nedenle düzen cephesi, 1 Mayıs'ı sınıfsal özü ve devrimci ruhundan arındırıp boş bir "birlik ve kardeşlik" bayramı haline dönüştürmek isteyecektir. Bu konuda sendika bürokratları da onların hizmetinde olacaktır.

1 Mayıs emperyalist saldırganlığa ve kapitalist sömürüye yanıt olmalıdır!

Bu yılın 1 Mayıs'ında bu oyunları bozmak görevi öne çıkmaktadır. Kuşkusuz bu, 1 Mayıs'ın gündeminin, politik içeriğinin ve hedeflerinin merkezine "çözüm süreci"ni koymak anlamına gelmiyor. Elbette bu sürecin ne Kürt halkına ne de emekçi halkların çıkarına olduğu, Kürt sorununda köklü çözümünün ancak devrimci yoldan mümkün olacağı anlatılmalıdır. Bununla birlikte işçi sınıfı, Kürt halkının eşitlik ve özgürlük talebini sahiplendiğini 1 Mayıs alanlarında güçlü bir biçimde göstermelidir. Taşınacak pankartlardan atılacak sloganlara ve yapılacak konuşmalara kadar bu kaygı duyulmalıdır. Bu hem çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının birliğini sağlamlaştırmaya katkı sağlayacak, hem de azdırılan şovenizme yanıt olacaktır.

1 Mayıs alanlarında emperyalist saldırganlığa ve kapitalist sömürüye karşı verilecek yanıt, "çözüm" sürecine eşlik eden sınıf işbirliği ve liberalizm cereyanının göğüslenmesi olacaktır. Bunun için 1 Mayıs ön sürecinde ve alanlarda, Ortadoğu'daki kirli savaş, patriot sistemi ve füze kalkanı yoluyla sergilenen uşaklık çizgisine karşı tok ve etkin bir tutum alınmalıdır. 1 Mayıs alanları, kapitalist sömürüye ve onun vahşi sonuçlarına karşı işçi sınıfının öfkesine sahne olmalıdır. TİS sürecinde greve doğru yürüyen işçiler açısından bir gövde gösterisine dönüşebilmelidir. Son olarak, çözümün devrimde ve sosyalizmde olduğu tok bir biçimde ortaya konulmalıdır. Elbette devrim için gerekli olan iki temel silaha net bir biçimde işaret edilmeli, "Parti, sınıf,

(Devamı s.19'da)

Sınıf ve kitle çalışmasının sorunları üzerine

Sınıf-kitle çalışmasında belirgin biçimde mesafe almak, bu çerçevede doğru bir çalışma tarzı geliştirebilmek halen partinin gündemindeki temel sorunlardan biridir. Bu konunun kendi somut pratiğimiz üzerinden canlı ve işlevsel tartışmalarla ele alınması, bu çerçevede özdeneyimlerimizin çok yönlü olarak irdelenip gerekli sonuçların çıkarılması, bunların da merkezi yayınlar üzerinden partinin bütününe taşınması, temel bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç üzerinde Parti Okulları'nda ve ardından IV. Parti Kongresi'nde özel bir biçimde durulmuştur. Ayrıca partinin konuya ilişkin tüm değerlendirmelerinde buna özel bir tarzda döne döne dikkat çekilmektedir.

IV. Parti Kongresi, bu alanda mesafe almanın partinin gelişme süreçleri açısından hayati bir önem taşıdığının altını özellikle çizmiştir. Doğal olarak bu konuda siyasal faaliyeti örgütleyen önderlik kadrolarına daha özel bir sorumluluk düşmektedir. Yürütülen siyasal faaliyetin sorunlarına yoğunlaşılması, mevcut çalışma tarzına ilişkin eleştiri ve tartışmaları da gözeterek çalışmanın planlanıp örgütlenmesi, çalışmanın somut gelişme seyrinin dikkatle izlenmesi, yaşanan sorunların ve zorlanmaların zamanında ve isabetle saptanması, bütün bunlar ışığında yolaçıcı değerlendirmelerin ortaya konulması, herkesten önce çalışmanın başındaki önderlik kadrolarının omuzlarındaki bir sorumluluktur. Yeni dönemde atılan adımlar nelerdir, mesafe almada özellikle öznel planda ne tür güçlükler önümüzü kesiyor, tarzımızı değiştirmekte neden zorlanıyoruz, zayıflık ve yetersizliklerimizin üstesinden nasıl gelebiliriz vb. sorunlar üzerinden sürekli bir yoğunlaşma olabilmeli ve bunun sonuçları da MYO üzerinden düzenli biçimde yansıtılabilmelidir.

Aynı şekilde yerel önderliklere, il çalışmasının başındaki yoldaşlara da bu konuda önemli sorumluluklar düşmektedir. Merkezi yayınlar üzerinden olduğu kadar parti yönetimine sunulan raporlar üzerinden de. Raporlarda, sınıf-kitle çalışmasında hedeflenen tarzı hayata geçirme doğrultusunda yapılan planlamalar, harcanan çabalar, saptanan hedefler üzerinden yürütülen çalışmalar, yaşanan sorunların neler olduğu ve nereden kaynaklandığı vb. konular somut bir biçimde ortaya konulabilmelidir. Raporlar, yürütülen faaliyetin peryodik dökümü olmanın ötesine geçebilmeli, yaşanan zorlanmaları ortaya koymakla da yetinmemeli, bunların aşılmasına ilişkin perspektif ve planlamaları mutlaka içerebilmelidir.

Halen periyodik örgüt raporları bu açıdan belirgin bir zayıflık taşımaktadır. Elbette faaliyetin "dökümü"nün yanısıra zayıflıklara ve zorlanmalara da işaret edilmektedir. Ancak asıl yapılması gereken, gelinen yerde az-çok açıklık taşınan zayıflık ve yetersizliklerin tekrarlanması değil, bunların nasıl aşılacağıdır. Kimi örgüt raporları adeta kendisini tekrar etmekte, birbirini izleyen iki rapor arasındaki süreçte, çalışmaya farklı olarak nasıl bir müdahale yapıldığını, nasıl bir mesafe alındığını ya da neden alınamadığını anlamak mümkün olmamaktadır. Kendi etrafında dönüp duran, adeta kendini aynı biçimde tekrarlayan faaliyet tarzı, raporlar üzerinden de yansımaktadır.

Bu sorun, önümüzdeki dönemde boyunca tüm yerel örgütlerimizin öncelikli gündemi olabilmeli, sınıf-kitle çalışmamıza, çalışma tarzına ilişkin genel perspektif ve tanımlamalar üzerinden değil, fakat somut pratiğimiz

üzerinden müdahale edilebilmelidir. Her organ toplantısında mevcut siyasal pratiğimiz masaya yatırılıp irdelenebilmeli, sorunlar saptanmalı, bunu aşmanın yol, yöntem ve araçları konusunda açıklıklar sağlanmalı, bu çerçevede somut hedefler belirlenebilmelidir. Bunun başarılabilmesi ise düzenli ve işlevli organ toplantılarına sıkı sıkıya bağlıdır. Organ toplantılarındaki düzenlilik, buradaki başarının olmazsa olmaz koşuludur.

Bu çerçevede bir başka önemli konu, sınıf-kitle çalışmasında ideolojik-politik bakışa/kavrayışa ilişkin zayıflıkların üzerine sürekli ve sistematik bir biçimde gidilmesi, tüm kadroların bu açıdan ciddi bir eğitimden geçirilebilmesidir. Hem merkezi hem de yerel planda bu çerçevede özel bir yüklenme bugün temel bir ihtiyaçtır. Sınıf-kitle çalışmasının sorunları organ toplantılarının, bir dizi seminerin konusu olmakla kalmamalı, bu konuda bugüne kadar kaleme alınan tüm temel değerlendirmelerimizin yeniden ve yeniden incelenmesi sağlanmalıdır. Partinin halen bu sorun çerçevesinde gerçekten yolaçıcı olan çok sayıda değerlendirme ve makalesi, demek oluyor ki bu konuda önemli bir düşünsel birikimi vardır. Fakat çoğu durumda bunlar bir ilk okumanın ardından unutulmakta, yaşanan süreçlerin de sağladığı açıklıklar ışığında bunlara dönüp yeniden yeniden bakmak genellikle ihmal edilebilmektedir.

Güçlü bir iradi yüklenme temelde bir kavrayış sorunudur!

Çalışma tarzında köklü bir değişim ancak güçlü bir iradi yüklenmeyle başarılabilir. Sorunu aşmaya kilitlenen güçlü bir iradi yüklenme ise temelde bilinç/kavrayış açıklığı üzerinden mümkündür.

Zira sorun, doğru bir bakışaçısı ile ele alınamadığı, kapsamına ve nasıl aşılabileceğine ilişkin yeterli açıklıklar yaratılmadığı koşullarda, doğru bir müdahalenin konusu da olamayacaktır. Fakat daha da kötüsü, tam da bu nedenle müdahalelerle sonuç alınamadığı ölçüde sorun giderek kanıksanacak, böylece çözümü kendiliğinden bir sürece bırakılcaktır. Tüm yüklenmelerimize rağmen ulaşılan sonuç bu oluyor, demek ki bizi aşan nesnel güçlükler var, saptadığımız hedeflere ulaşmamızı bunlar engelliyor yaklaşımı, şu ya da bu ölçüde etkili olabilecektir. Bu da sonuç almaya kilitlenen bilinçli ve iradi bir yüklenmeyi zora sokacaktır.

Güçlü bir iradi müdahale sorunların ne olduğu ve nasıl aşılabileceğine ilişkin kavrayış açıklığı üzerinden gerçekleşebileceğine göre, "daha güçlü bir biçimde yüklenmeliyiz", "daha yaratıcı ve inisiyatifli olmalıyız", "hedeflere kilitlenmeliyiz", "olanakları en iyi bir biçimde değerlendirmeliyiz", "doğru çalışma tarzını oturtmalıyız" vb. türünden genel söylemler üzerinden yol alınamayacağı açıktır. Bu türden genel çağrılar değil, somut pratiğimizin, kendi özdeneyimlerimizin bizzat kendisi, bunların döne döne ele alınıp yolaçıcı sonuçların ortaya konulabilmesidir, faaliyeti gerçekten ilerletecek olan. Elbette pratiğimizi doğru bir bakış/kavrayış üzerinden irdeleyip sorgulayabildiğimiz koşullarda... Zira uğraşmamız gereken dar pratiğin sorunları değil, ideolojik-politik bakışaçısının yön verdiği, öncelikleri her adımda gözetmesi gereken hedefli ve yöntemli bir siyasal çalışmanın sorunlarıdır.

Mevcut tarzımızı, bunun yarattığı alışkanlıkları, kalıpları ve ölçüleri, öznel zayıflık ve yetersizliklerimiz, politik kavrayış planındaki zayıflıklarımız nedeniyle aşmakta zorlandığımız ölçüde, hedeflediğimiz tarzda bir politik çalışmaya güçlü bir yüklenmeyi de henüz yeterince başaramıyoruz. Dolayısıyla, halihazırda uğraştığımız sorunlar esasta hedeflenen çalışma tarzı üzerinden karşımıza çıkan sorunlar değil. Onca koşuşturmaya, onca emek ve çabaya rağmen sorunu çözme doğrultusunda anlamlı bir mesafe alınamamasının gerisinde bu var. Ancak mevcut tarzımıza köklü bir müdahale karşımıza **gerçek sorun alanlarını** çıkaracak, böylece onlarla uğraşmak da ileriye doğru mesafe almamızın önünü açacaktır.

Yaşadığımız sorunları, aşma noktasında karşı karşıya kaldığımız güçlükleri bu gözle sorgulamalıyız. Sorunlarımızı nasıl ele almamız ve üzerine nasıl gitmemiz gerektiğine ilişkin

kavrayış açıklığı, tarzımıza köklü bir müdahale iradesini de güçlendirecektir.

Teorik-ideolojik donanımın önemi

Marksist bakışaçısı devrimci faaliyetin ve mücadelenin sorunlarına nasıl yaklaşılması gerektiğine ilişkin önemli açıklıklar sağlamaktadır. Bu alandaki zayıflığımız nedeniyle, partinin son yıllarda yüklendiği sorun alanlarından biri bu olmuş, buna ilişkin olarak çok yönlü bir müdahale çabası ortaya konulmuştur. Saflarımızda sorunun önemine ilişkin sağlanan açıklıklara rağmen gereklerinin yerine getirilmesi doğrultusunda harcanan çabaların halihazırdaki yetersizliği ortadadır. Dolayısıyla, marksist bakışaçısının edinilmesi, ideolojik-teorik donanım planındaki zayıflık, üzerine kararlılıkla gidilmesi gereken temel sorun alanlarından biri olmayı sürdürmektedir. Zira zayıflıklık ve yetersizliklerimiz "pratik" yüklenmeler değil, politik kavrayışa dayalı açıklıklar üzerinden, onun yön verdiği dönüştürücü müdahalelerle aşılabilir.

Marksizm, nesnelliği gözeten, bu temel üzerinde değiştirme ve dönüştürme misyonuna açıklık getiren bilimsel bir ideolojidir. Dolayısıyla, marksist bakışaçısının güçlendirilmesi, sorunları doğru tanımlamayı, doğru bir tarzda ele almayı, bu sayede bunların üzerine çözücü bir biçimde gitmeyi kolaylaştıracaktır. Nesnel güçlüklere rağmen sınıf-kitle çalışmasında güçlü bir iradi yüklenmeyi başarabilmek, değiştirme/dönüştürme misyonunun doğru bir biçimde kavranıp içselleştirilebilmesi ölçüsünde mümkün olabilecektir.

Sınıf-kitle çalışmasının sorunları sözkonusu olduğunda, "aslolan dünyayı yorumlamak değil fakat değiştirmektir" biçiminde formüle edilen, son derece özlü fakat devrimci varoluşu tüm açıklığıyla ortaya koyan belirleme üzerinde derinlemesine düşünmek, pratiğimizde bunu hep gözetmek durumundayız. Devrimciliğin temel misyonu değiştirip dönüştürmektir! Elbette değiştirme ve dönüştürme doğrultusundaki çabalarımızın sınırlarını belirleyen "son tahlil"de nesnel koşullardır. Gelişme süreçlerinde yaşanması zorunlu aşamaları atlamaya çalışan bir iradi müdahale üzerinden yol almak mümkün değildir. Bu açıdan nesnelliği gözeten, ona uygun bir müdahale pratiğini geliştiren bir değiştirme/dönüştürme çabası üzerinden ilerlenebilir.

Fakat tam da bu noktada temel önemde bir zayıflık kendini gösterebilmekte, nesnel güçlükler, değiştirip dönüştürmenin yolunu açacak olan politik müdahalede geriye çekici bir rol oynayabilmektedir. Sınıf hareketinin verili geriliği sınıfa güçlü ve tok bir politik seslenmeyi zayıflatabilmekte, böylece sınıfa "bilinç taşıma" zaafa uğramakta ve bu giderek kanıksanabilmektedir. Böylece öznel iradi müdahalenin oynaması gereken rol, yani değiştirip dönüştürme misyonu gereğince yerine getirilememektedir.

Oysa, tam da sınıf hareketinin yıllardır bir türlü aşılamayan verili geriliğinden dolayı, değiştirip dönüştürme doğrultusunda etkin bir çaba apayrı bir önem taşımaktadır. Bugünkü koşullarda sınıf hareketine etkili bir politik müdahale sergilenemeden yol alınamaz. Reformistlerin, verili geriliğe uyum üzerinden sınıf içinde etki alanı yaratmaya çalışsalar da, anlamlı sonuçlar elde edemediklerini biliyoruz. Zira sınıf hareketi daha ileri bir mecraya giremediği, devrimci çizginin yön verdiği etkin bir siyasal sınıf çalışması bunun yolunu açmayı kolaylaştıramadığı sürece, bu mümkün değildir.

Dolayısıyla nesnel gerçeklik/öznel müdahale arasındaki ilişki doğru kavranamadığı, bu konuda marksist bakışaçısı içselleştirilemediği koşullarda, değiştirip dönüştürme çabası da zaafa uğrayacaktır. Bu, emekçi kitlelere dönük "pratik" çalışmamızın zayıflaması anlamında değil, sınıfa yönelik doğru bir politik müdahale planındaki zaafiyet olarak anlaşılmalıdır.

Nesnelliğe teslim olmayan etkin bir politik müdahale!

Elbette işçi sınıfı nesnellik üzerinden şekillenen "belli mücadele süreçleri" üzerinden eğitilmeden daha ileri mücadelelere hazırlanamaz. Ancak, nesnelliğin belirlediği

bu "belli mücadele süreçleri"nde oynamamız gereken rolün gereklerini yerine getirebilmek durumundayız. Sınıf hareketinin verili geriliği hiçbir biçimde etkili bir politik müdahaleyi zayıflatan bir rol oynamamalıdır.

Bugün açıktır ki, kendi dar ekonomik sorunları üzerinden bile mücadeleye yönelmekte zorlanan işçilerin politik talepler üzerinden kolayca harekete geçmesini bekleyemeyiz. Fakat bu hiç de, bu "düzen aşılamadan hiçbir soruna kalıcı çözüm getirilemeyeceği" doğrultusunda güçlü bir politik propaganda-ajitasyon faaliyeti yürütülmesine engel değildir. Geri bilinçli bir işçiyle en sıradan bir sorun üzerine konuşurken bile bunu yapabilmek, kapitalist düzene ilişkin temel gerçekleri en sade ve anlaşılabilir bir biçimde ortaya koyabilmek gerekir.

Zira devrimci siyasi faaliyetin temel hedefi, **her yolla, her türlü sorundan ya da güncel gelişmeden yola çıkarak,** işçilerin devrimci bilincini ve eylemini geliştirmektir. Bu ister bir fabrikada yemek sorunu olsun, ister bir sendikalaşma faaliyeti olsun, ya da emperyalist saldırganlığa karşı tutum geliştirmek olsun... Eğer hergünkü faaliyet içinde bu yapılamıyorsa, faaliyet kendi içinde bir yemek boykotu, kendi içinde bir sendikal örgütlenme çalışması, ya da savaşın ürettiği kötülüklere karşı propagandanın sınırlarının ötesine geçemiyorsa, burada devrimci siyasal çalışmadan sözedilemez.

Dolayısıyla sorun basitçe politik gündemler üzerinden sınıfa yönelik propaganda ve ajitasyon sorunu da değil, fakat öne çıkan sorunların ve gündemlerin nasıl ele alındığı, nereye bağlandığı sorunudur. Tüm bu sorunların temelinde neyin yattığının ortaya konulabilmesidir. Bu açıdan, örneğin Ocak zamları ile Suriye'ye yönelik saldırganlık arasında esasa ilişkin bir farklılık yoktur. Birisi ekonomik, diğeri ise politik bir sorundur. Burada önemli olan, bu sorunların işçilerin bilincini geliştirmede hareket noktası olabilmesidir. Eğer bunlardan yola çıkılarak düzene ilişkin temel gerçekler anlatılabiliyorsa, sorunların temelde kapitalist düzenden kaynaklandığı ortaya konulabiliyorsa, devrimci propaganda ve ajitasyon faaliyeti hedefine ulaşıyor demektir.

Sınıf-kitle çalışmamızı bu bakışaçısıyla ele almalı, mevcut propaganda-ajitasyon faaliyetimizin içeriğini bu gözle sorgulamalıyız. Gündelik propagandamız, bildirilerimiz, bültenlerimiz sıradan emekçinin zihninde soru işaretleri oluşturabilmeli, ileri işçilerin bilincinde politik açıklıklar yaratabilmelidir.

Dolayısıyla sorun temelde **politik eksenli sınıf-kitle çalışmasını** örgütleme sorunudur. Sınıf hareketinin verili koşullarında ekonomik ajitasyon kuşkusuz önem taşımaktadır. Fakat bu hiçbir biçimde kendi içinde ekonomik ajitasyonla sınırlanmak ya da önce ekonomik ajitasyon sonra politik ajitasyon anlamına gelmez. En sıradan bir ekonomik sorun bile politik ajitasyonun malzemesi olabilmeli, ekonomik sorunlar ile politik sorunlar arasındaki kopmaz bağ başarıyla kurulabilmelidir. Daha da önemlisi ise, dar ekonomik sorunlardan yola çıkılarak yürütülecek bir politik ajitasyonun yetersizliğidir. Zira bununla sınırlı bir ajitasyon politik müdahalemizin çerçevesini daraltacak, sınıfı politikleştirmenin geniş olanaklarını değerlendirememek anlamına gelecektir.

Zira burjuvazi çok yönlü bir ideolojik-politik kuşatma üzerinden sınıfı ve emekçi kitleleri etkilemekte, kendi denetimi alanında tutmayı başarmaktadır. Bu sayede emekçi kitlelere yönelik saldırılarını fazla bir sorun yaşamaksızın hayata geçirmektedir. Dolayısıyla, ekonomik sorunlara daralan bir politik ajitasyon üzerinden bu sorunun üstesinden gelemeyiz. Bunun ötesine geçmeyi başaran bir propaganda, ajitasyon ve siyasal teşhir faaliyeti yürütmeden sınıfın bilincini geliştirmeyi başaramayız.

Politik eksenli sınıf çalışması, toplumun gündemindeki tüm sorunların gündelik bir faaliyet üzerinden sınıfa taşınması demektir. Toplumun değişik kesimlerine yönelen saldırılar ile sınıf yönelik saldırılar arasındaki bağ doğru bir biçimde kurulabilmeli, bunun sınıfsal bir saldırı olduğu, bu saldırıların kaynağında kapitalist düzen gerçekliğinin durduğu sınıf kitlelerine sürekli ve sistemli bir faaliyet üzerinden anlatılabilmelidir. Siyasal sınıf bilinci, sınıfın dar ekonomik sorunları üzerinden değil, ancak bu temelde geliştirilebilir.

Sınıfın bilincini geliştirmek

doğrultusunda etkili bir politik müdahale gerçekleştirilemediğinde, dar ekonomik sorunları üzerinden harekete geçen işçiler bu çerçevede bile kararlı bir mücadele yürütememekte, bu nedenle bu mücadeleler sınıfın eğitimi noktasında oynaması gereken rolü gereğince oynayamamaktadır.

Sınıf hareketinin geri tablosunun siyasal faaliyetimizin içeriğini zayıflatabilmesinin gerisinde kavrayış planındaki zayıflık ve yetersizliklerimiz yatmaktadır. Sınıfa politik bilinç "taşımak", sınıfı hareketinin verili düzeyi ne olursa olsun, hiçbir biçimde zayıflamamalı, temel misyonumuzun bu olduğu bir an bile unutulmamalıdır.

Sınıf-emekçi kitlelerin gerçek eğitimi!

Sınıf-kitle çalışmamızı ele alırken, üzerinde önemle durulması gereken sorun alanlarımızdan biri bu olmakla birlikte, sorun kendi başına düzen, devlet, sınıflar vb.'ne ilişkin gerçekleri sergileme çerçevesinde güçlü bir politik propaganda ve ajitasyon sorunu da değildir. Propaganda ve ajitasyon faaliyetimiz sınıf-emekçi kitleleri mücadeleye çekme, hareket geçirme doğrultusunda bir etki yaratamıyorsa, içeriğinde temelli bir zayıflık var demektir. Zira sınıfın ve emekçi kitlelerin gerçek eğitimini sağlayacak olan eylemli süreçlerdir. Propaganda ve ajitasyon faaliyetimiz bunu yolunu açabilmek, kitleleri harekete geçirmeye hizmet edebilmek durumundadır.

Bugün en çok zorlandığımız, en çok uğraşmak zorunda olduğumuz zayıflık alanımız, dolayısıyla, sınıf-kitle çalışmasında yüklenmemiz gereken en temel halka budur.

Elbette eylemli süreçleri örgütlemek kendi içinde amaçlaştırılamayacağı gibi, propaganda-ajitasyonun eylem çağrılarına bağlanması üzerinden de başarılamaz.

Bugün sınıfın değişik kesimleri eylemlere, direnişlere vb. kendiliğinden yönelmekte, fakat bunlar sınıfın eğitimi noktasında oynaması gereken rolü gereğince oynayamamaktadır. Son yıllarda gerçekleşen çok sayıda işçi direnişine rağmen, sınıf hareketi bir türlü önünü açamamakta, ileri bir mecraya girmeyi başaramamaktadır.

Bunun gerisinde yatan sorun ya da sorunlar nedir?

Sorun alanlarından biri, sınıfın eylemli süreçlere hazırlanmasıdır. Sınıf donanımsız olarak girdiği eylem süreçlerinden ya yenilgiyle ya da nadiren çok sınırlı kazanımlarla çıkmaktadır. Bilinç planında asgari bir donanımdan yoksun emekçiler, her türlü etkiye açık oldukları ölçüde, refomistlerin, sendika bürokratlarının ve devletin çok yönlü müdahalelerini etkisizleştirmenin imkanlarından yoksun kalmaktadırlar. Bu koşullarda sınıf devrimcileri olarak yaptığımız müdahaleler belli sınırların ötesine geçememektedir, kimi zaman ayları bulan çaba ve emeğe rağmen...

Çok sayıda işçi direnişine yönelik müdahalemizin sonuçları bunu yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır. Sözkonusu direnişlerin bizim müdahale alanımızın dışında gelişmesi, sürece sonradan dahil olmamız, çok yönlü müdahale çabalarına rağmen, bu direnişlere müdahalede harcadığımız emeğin sonuçlarının yeterince alınamamasına yolaçmaktadır. Burada sorun öznel müdahale planındaki yetersizliklerimizden çok, bizim müdahale alanımız dışında patlak vermiş direnişler olmasından kaynaklanmakta, böyle olunca da direnişler bir ön hazırlık sürecinden yoksun olmanın zayıflıklarını taşımaktadır.

Sınıf hareketinin verili durumu ile bizim güç ve olanaklarımızın sınırlılığı koşullarında, elbette bunun bir mantığı vardır. İçinden geçilen süreçte patlak veren direnişler bu türden zayıflıkları kaçınılmaz olarak yaşayacaktır. Sınıf hareketine müdahale görevi çerçevesinde bize düşen sorumlulukları elbette yerine getireceğiz. Fakat bunun sınırları konusunda yeterli açıklıkları taşımalı, ortaya çıkan sonuçlara ilişkin değerlendirmelerimizde bunu gözönünde bulundurmalıyız. Elbette bu öznel plandaki müdahalemizin zayıflıklarının üzerini örten bir rol oynamamalı, fakat bizi aşan zorlanma alanlarını gözden kaçırmaya da yol açmamalıdır.

Bundan çıkartılması gereken en önemli sonuç, çalışma yürüttüğümüz fabrikalarda örgütlenecek eylemsel süreçlerin sürekli ve sistemli bir politik müdahalenin ürünü bir

ön hazırlığa dayanması gerektiğidir. Çalışma yürüttüğümüz fabrikalarda, şu ya da bu nedenle, bu süreç yaşanmadan gerçekleşen eylemler ciddi zayıflıklar taşımakta, belli kazanımlar elde edilemediği gibi, fabrika ile bağlarımızın zayıflamasına bile yol açabilmektedir.

Sınıfın ve emekçilerin ancak ve ancak eylemli süreçler üzerinden eğitilebileceği temel gerçeğini bir an bile unutmamalı, siyasal sınıf çalışmamızı örgütlerken bunu hep ve özenle gözönünde tutmalıyız. Fakat yukarıda kendi özdeneyimlerimiz üzerinden de işaret etmeye çalıştığımız gibi, eyleme geçmeyi kendi içinde amaçlaştırmamalı, asgari hazırlıktan yoksun zamansız çıkışlardan da kaçınmalıyız.

İşçi ve emekçi kitleleri harekete geçirebilecek sorun ve fırsatları başarıyla yakalamak, bunun üzerinden eylemsel süreçler örgütlemek inisiyatifi gösterebilmek, kitleleri eylem alanlarına, proteso gösterilerine başarıyla taşıyabilmek, temel önemde bir başka görev alanıdır. Bunun çok yönlü sorunları üzerinde yoğunlaşabilmeyi gündelik bir iş haline getirmeliyiz.

Öte yandan, çalışma yürüttüğümüz alanlarda, işçi-emekçi semtlerinde, işçi ve emekçileri duyarlı oldukları sorunlar üzerinden de harekete geçirebilmek durumundayız. Sorun, bölgede emperyalist savaşa suç ortaklığı olabilir, bir emekçi semtinde sergilenen devlet terörü olabilir, Alevilere yönelik saldırı olabilir, bir işçi havzasında iş cinayeti olabilir, konut sorunu olabilir, ulaşım sorunu olabilir, zamlar olabilir, emekçi semtinde bir lisenin imam-hatip'e çevrilmesi olabilir vb., vb… Sonuçta emekçileri harekete geçirebilecek çok sayıda sorun ya da gelişme üzerinden güçlü refleksler gösterebilmek durumundayız.

Elbette çok yönlü ele alınması gereken bir zayıflık alanıdır bu. Burada genel çerçevesi üzerinden asıl işaret etmek istediğimiz nokta ise şudur: Hedeflenen tarz üzerinden faaliyeti örgütlemek, böylece emekçi kitleleri harekete geçirebilecek olanakları en iyi biçimde değerlendirebilmek de, temelde bir politik bakış ve kavrayış sorunudur. Bu alandaki zayıflığımızı aştığımız ölçüde, yaratıcı bir bakış ve inisiyatifle, kitleleri mücadeleye çekmek ve mücadele içinde örgütlemek planında da gitgide daha çok başarılı olabileceğiz.

Kitlesel devrimci bir 1 Mayıs...

(Devamı s.13'de)

devrim!" şiarı gündemleştirilmelidir.

Böylece kurulu düzeni ve onun politikalarını hedef alan, devrim ve sosyalizm seçeneğini gündemleştiren bir 1 Mayıs, tarihsel devrimci anlamını ve sınıfsal özünü bulacaktır. 1 Mayıs alanlarında düzene ve onun gerici politikalarına karşı kitlesel ve devrimci bir yanıt verilmesi, kurulu düzeni aşan bir siyasal sınıfsal kutuplaşmanın yaratılmasına hizmet edecek, "toplumsal mutabakat" adı altında vaaz edilen sınıf işbirlikçiliği çizgisinin aşılmasının yolunu açacaktır.

Kitlesel 1 Mayıs için hazırlık komiteleri!

Yukarıda 1 Mayıs sürecinde yürüteceğimiz ajitasyon-propaganda çalışmasının ve 1 Mayıs alanlarına yönelik müdahalenin politik içeriğine işaret ettik. Fakat asıl önemli olan bu içeriği güçlü ve etkili bir kitle çalışmasına dönüştürmek ve bunu olabildiğince kitlesel bir katılımla tamamlamaktır.

İşçilere ve emekçilere net politik şiarlarla gitmeli, onların duyarlılıklarına seslenmeli ve neden 1 Mayıs'a katılmaları ve devrim bayrağı altında yürümeleri gerektiğini anlatmalıyız. Etkin ve verimli bir kitle çalışmasını örgütleyebilmek için özellikle dikkat çekmek istediğimiz nokta, 1 Mayıs hazırlık komiteleridir. Geçtiğimiz yıllarda bu tür komitelerin hayata geçirildiği yerellerde anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Bu deneyimi gözönünde bulundurmalı, hazırlık komitelerine yaslanarak en küçük bir enerji damlasını dahi değerlendirmeyi başarmalıyız.

İddianız büyükse ufkunuz engin olmalı!

Devrim yapma iddiası, devrimin gücünü örgütleme sürecinde, işçi sınıfı ve emekçi kitleler içerisinde örgütlenme pratiğinde kendisini ortaya koyar. Bu konuda ortaya konulan çaba, ısrar ve yönelim, esasta devrim konusundaki iddia ve kararlılığın bir göstergesidir. Zira günümüz dünyasının biricik devrimci sınıfı olan işçi sınıfı örgütlenmeksizin, onun öncüleri devrime kazanılmaksızın, değil devrimi gerçekleştirmek gündelik olaylara dahi müdahale etmek mümkün değildir. Her gerçek devrimci parti bu yalın gerçeğin bilinciye yüzünü devrimin gücüne, işçi sınıfına döner. Bütün güç ve olanaklarını devrimci çizginin ve politikanın hayat bulacağı sınıflar mücadelesinde rolünü oynamak doğrultusunda kullanır. Başta büyük Ekim Devrimi olmak üzere tüm tarihsel deneyimler bunu tüm açıklığıyla göstermektedir.

Bugün darlığı kırma ve enginlerle buluşma iddiasını daha güçlü bir şekilde önüne koymuş bulunan komünistler, işçi sınıfı ve emekçi kitleler içerisinde yürüttükleri parti faaliyetine hep bu gözle bakmalı, atılan her adımın devrimle ilişkisini sıkıca kurabilmeli, gündelik faaliyette devrime hizmet etmeyen ve bu temelde sonuçlar üretmeyen her türlü işi bir kenara bırakmasını bilmelidirler. Bu ise kitle çalışmasında var olan tarzı, yol ve yöntemleri yaratıcı bir sorgulamanın konusu haline getirmekle mümkün olabilir ancak.

Unutulmamalıdır ki, siyasal yaşamda sonuç vermeyen her türlü çaba sadece zaman ve enerjinin tüketilmesine, devrimin güç ve olanaklarının biriktirilememesine yol açmaktadır.

Kitle çalışmasında yerleşik kalıplar ve rutin yaratıcığı öldürüyor

Siyasal yaşamda çalışma tarzı sorunu, toplam parti faaliyetinin seyrini ve sonuçlarını belirleyen bir rol oynamaktadır. Bu dolaysız olarak kitle çalışması için de geçerlidir.

Komünistler olarak, son dönemde çalışma tarzı sorunlarının altını döne döne çizmemize rağmen bu alanda henüz anlamlı bir mesafe alabilmiş değiliz. Bunun gerisinde, kitle çalışmasında aşılamayan tarz, kalıplar ve alışkanlıklar yer almaktadır. O halde yüklenilmesi gereken halka hala da kitle çalışması tarzımız, bu konuda gelişim süreçlerimize ayak bağı olan kalıplar ve alışkanlıklarımızdır.

Devrimci yaşamda yerleşik alışkanlıklar ve kalıplar yaratıcılığın baş düşmanıdır. Kitle içerisinde yürütülen parti çalışması açısından da bu böyledir. Eğer bu alışkanlıkların üzerine gidilemezse, bütün bir devrimci faaliyet aynılaşır. Hayatın devrimci devinimi silikleşir. Canlı özü kaybolur. Rutinin en büyük tehlikesi tam da buradan gelir.

Oysa devrim ve devrimcilik doğası gereği canlı ve dinamiktir. Yeniyi kurma iddiası, eski olanla sürekli bir mücadeleyi gerektirir. Fakat görülmektedir ki, yerleşik alışkanlıklar ve kendini tekrar eden bir faaliyet tarzı, eskiden kopmayı zora sokmaktadır. Bugün saflarımızda kitle çalışmasında gereğince bir yenilenmenin yaşanamanın gerisinde bu yatmaktadır. Bunun içindir ki gerçek anlamda bir zihniyet değişimi büyük bir önem taşımaktadır. "*Çalışma tarzında köklü bir değişime yönelebilmek,*

*yıllar içinde oluşan alışkanlıkları, ölçüleri ve kalıpları geride bırakabilmek öncelikle zihniyet değişimini gerektiriyor. Zira, sorunlar üzerine yoğunlaşma ve güçlü bir iradi yüklenme ancak köklü bir zihniyet değişimi üzerinden mümkündür." (**Ekim,** sayı: 287, Şubat 2013)*

Bahar dönemi tablomuz bu gerçekliği bir kez daha gözler önüne sermiştir. Peki, bu zihniyet değişimi nasıl gerçekleşecektir? Bunun ilk adımı, mevcut pratiğin somut müdahalelerle değiştirilmesidir. Yani bu doğrultuda adımlara atmaktır. Dönüştürücü bir müdahale pratiği, bugüne kadar kafalarda oluşan ölçü ve kalıpların parçalanmasının zeminini döşeyecektir. Zira sorunları üreten zemine pratik olarak yönelmeden gerçek bir zihniyet değişimi de sağlanamaz.

Zihniyet değişiminin gerçekleşebilmesi, devrimci eleştiri silahının da etkin ve kesintisiz kullanılmasını gerektirmektedir. Var olanın devrimci eleştirisi yapılmadan, yılların alışkanlıkları ve kalıplar aşılamaz.

İddianız büyükse ufkunuz engin olmalı

Siyasal yaşamda ve her alanda darlığı kırmak için herşeyden önce devrim iddiasına uygun bir ufka sahip olmanız gerekir. Zira devrim iddiası, dünyayı değiştirme iddiasıdır ve bu büyük iddiayı ancak yüzünü geleceğe dönenler, ufkunu engin kılanlar taşıyabilir. Bugünün darlığı ile hareket edenler, geleceği görmekte zorlananlar ve her türden "olmazcılar" bu iddiayı taşıma gücünü gösteremezler.

Parti bu nedenle ufku geniş tutmayı, düşünsel darlığı kırmayı öncelik olarak belirlemiştir. *"Darlığı kırmaya öncelikle kafamızdaki bir takım kalıpları kırmakla başlamalıyız. Ufkumuzu daraltan, hayallerimizi dizginleyen, bizi alışılmış olana tutsak eden, tüketici rutine bağlayan, yaratıcılığımızı felce uğratan, kısırlaştıran tüm ölçüleri, tüm kalıpları kırıp atmalıyız. Bugüne kadarki bütün başarı ölçülerimizi radikal bir biçimde değiştirmeliyiz. Küçük grup psikolojisine, mezhepçi zihniyete özgü darlıklara ve sınırlılıklara saflarımızda yaşam hakkı tanımamalıyız. Siyasal çalışmanın hedeflerini belirlerken ve başarıyı değerlendirirken ufkumuzu geniş tutmalı, inançlı ve iddialı olmalı, yıla yılları sığdırmak azmiyle hareket etmeliyiz." (**TKİP IV. Kongresi Kapanış Konuşması'ndan...)***

İşte böylesi bir yaklaşım ve buna uygun bir pratik yönelimle ancak sınıf-kitle çalışmasında amaca uygun bir tarza kavuşabiliriz.

Çözüm hayatın içerisinde!

Bütün bu tartışmaların sonuçlarını üreteceği alan yaşamın kendisidir. Dolayısıyla müdahalenin gerçekleşeceği alan da siyasal yaşamın canlı-dinamik özü olmalıdır.

Peki bu nasıl olacaktır? Faaliyetin çok yönlü eleştirisiyle, mevcut pratiğin döne döne değerlendirilmesiyle. Kitle çalışmasının rutinden, kendiliğindencilikten ve alışkanlıklardan çıkarıp planlı bir çalışmaya dönüştürülmesiyle. Bu temelde denetlenebilir ve müdahale edilebilir hale getirlimesiyle... Zira planlı çalışma demek faaliyetin bir takım hedeflere bağlanması demektir. Planlı çalışma demek disiplin, denetim ve müdahale demektir. Planlı çalışma demek faaliyete yön vermek demektir.

Planlı bir çalışmayı hayata geçirmek için üzerinde hareket edilen zeminin tanıması büyük önem taşır. Eldeki güç ve olanakları bilmek, doğru yönlendirmek için onları tanımak fazlasıyla önemlidir. Bu devrim davasına kimden ne alacağını bilmek demektir. Var olan enerji ve olanakları devrim davası uğruna hedefli bir şekilde seferber etmek demektir. Herkese yapabileceği işleri bulup tanımlamak demektir. Dolayısıyla "çözüm hayatın içindendir" vurgusu burada anlam kazanmaktadır. Darlığı mı kırmak istiyoruz? O halde etrafımıza o genişlikte bakmalı, devrimin güç ve olanaklarını hayatın içerisinden bulup çıkarmayı başarmalıyız.

Bu nedenle başarılı bir sınıf kitle çalışması için kendiliğindenci değil planlı bir çalışmayı, rutin değil dinamik bir çalışma tarzını saflarımızda oturtmayı başarmalıyız. Zira ufuktan, hedeften, dinamizmden ve plandan yoksun bir çalışma gündelik olarak sağa sola koşuşturmaktan öte bir sonuç yaratmayacaktır.

Büyük iddialar, küçük sorunlar!

Partinin gelişmesini yavaşlatan, siyasal faaliyetini sekteye uğratan sorunlardan biri de örgütsel iç yaşam ve ilişkiler alanındaki zayıflıklardır. Bu sorun elbette ideolojik-politik kimlikten, siyasal faaliyetin gelişme düzeyinden, genel olarak çalışma tarzından bağımsız ele alınamaz. Nitekim bu türden sorunların daha çok örgütsel-siyasal çalışmanın zayıf olduğu alanlarda yaşanması tesadüf değil. Genel olarak da bilinir ve tekrarlanır ki, devrimci mücadelenin hakkının verilmediği yerde, iç yaşama ve ilişkilere dair her türlü sorun kendine verimli bir yaşam alanı bulur.

Etkin bir politik faaliyetin yürütülemediği, bunun temel koşulu olarak ideolojik-teorik donanımın sürekli bir uğraşın konusu olmadığı, kolektif örgütsel işleyişte aksamaların yaşadığı yerellerde, yaygın bir şekilde insanlara ve iç ilişkilere dair sorunlar tartışılır. Devrimci mücadelenin bugünkünü katbekat aşan enerji ihtiyacının pek bir önemi yoktur. Deyim uygunsa insanlar birikimlerini, güçlerini, enerjilerini kişisel çekişmelere, küçük burjuva egolarını tatmine, yapay gruplaşmalara, dedikodu kazanı kaynatmaya hasrederler. Diyelim ki bir yerelde bu türden bir sorun ortaya çıkmış olsun; yazamıyorum diyerek parti yayınlarına katkı yapamayan insanlar dahi birden kalemşor kesilirler. Partinin ilgili organlarına sayfalar dolusu rapor, itham, eleştiri vb. akar. Böylece sınırlı güç ve olanaklarla yerel ya da merkezi önderlik ihtiyaçlarının üstesinden gelmeye çalışan parti birimlerine çoğu durumda gereksiz ek yükler bindirilir.

İç yaşam ve ilişkilerde çözücü halka

Örgütsel iç yaşama ve ilişkilere dair sorunların çözümü, aslında bizzat ortaya çıkmasına neden olan koşullarda saklıdır. Tüm enerjinin sistemli, planlı, hedefli bir siyasal sınıf çalışmasına yöneldiği bir durumda, bu tür sorunlar tümüyle ortadan kalkmasa bile, çalışmayı ve gelişmeyi sekteye uğratacak düzeye ulaşamaz. Söz konusu türden bir faaliyet ise doğaldır ki kolektif bir örgütsel işleyişe, ideolojik-teorik birikimin sürekli yetkinleştirilmesine, bunlar üzerinden hayata geçebilecek devrimci bir çalışma tarzına, ancak böylesi bir zeminde gerçekleşebilecek devrimci militan dönüşüme ve sağlam karakterde kadrolara dayalı olarak yürütülebilir. Meselelerin çözümüne dair ortaya konulan bu genel çerçeve konusunda hemen her partili muhtemelen hemfikirdir. Fakat bunun gereklerini yerine getirmek bile son tahlilde gelip bilinçli iradeye, bir başka deyimle insan faktörüne bağlanmaktadır. Dolayısıyla örgütsel-siyasal faaliyet ve işleyişe dair sorunları kendi içinde irdelemek ya da yinelemek yerine, örgütsel iç yaşam ve ilişkilerin başlı başına ele alınabilecek boyutlarına ve bizzat kadrolarla ilgili yanlarına bakmak daha yararlı olacaktır.

İnsan ilişkileri alanındaki sorunlar esasta küçük-burjuva kimliğin, burjuva ölçü ve değerlerin güçlü olduğu, sınıf dönüşümünü yaşamamış bireyler şahsında ortaya çıkmaktadır. Uzun yıllar mücadele saflarında yer alıp kişisel sayılabilecek sorunlarla partiyi uğraştırıp yorabilmeleri ise dönemsel zayıflıklarımızdan bağımsız değildir. Sonuçta devrimci mücadeleye adım atan her insanın kolektif müdahaleye az ya da çok açıklık taşıdığını bir veri sayabiliriz.

Devrimci mücadelenin dayattığı bedellerin küçümsenmeyecek derecede ağır olduğu Türkiye gibi bir ülkede, düzenden kopup devrimciliğe yönelmek bile başlı başına bir

iradenin, temiz niyetlerin ifadesidir. Çokça eleştirilen memur zihniyetinin daha baştan reddini içermektedir. Fakat bu düzenden kopuş yoluna giren her insan sınıfsal kökenine ve düzen içindeki yaşamına göre değişen oranda da verili düzenin şekillendirdiği bir kimlik taşır. İnsanların devrime yönelmeleri ya da kazanılmaları süreci bunun etkilerini bir nebze gidermiş olsa da, düzen kimliğiyle savaşım kesintisiz bir süreç olarak ilerlemek durumundadır. Bu, en başta ideolojik-politik arınmayı, burjuva dünyaya ait kültürün, değerlerin, yaşam alışkanlıklarının bilinçli müdahalelerle yok edilmesini, kolektif devrimci yaşam ve örgütsel zeminlerin değiştirici gücüyle komünist bir dünya görüşüne doğru ilerlemeyi gerektirir. Parti bünyesindeki her zayıflık bu yöndeki müdahalelerin hem kişisel hem de kolektif planda yetersizliği demektir. Bu alanda yaşanan yetersizlikler ve aksamalar, örneğin düzenden getirilen alışkanlıkların parti saflarına taşınmasına ya da birey şahsında kalıcı bir kimliğe dönüşmesine yol açar. Bilinen kısır döngü de böyle başlar. Bir yerden itibaren örgütsel platformlarda da yer alan insanların zaafları örgütsel-siyasal faaliyetin zayıflığını koşullar, bunun zayıflığı ise insanlardaki zaafların sürüp gitmesini...

Sorunların dönemsel kaynakları

Günümüzde bu sorunlardaki yaygınlık derecesi, şüphesiz nesnel süreçlerle yakından ilişkilidir. Devrimci bir yükseliş döneminin ya da örneğin devrimci-militan mücadele ortamının içinde şekillenmiş ve bu süreçte devrimciliğe yönelmiş bir insan ile tasfiyeci reformist siyasal atmosfer içinde yetişen bir insan arasında doğal farklılıklar olacaktır. Uzun sayılabilecek bir dönemdir dünyada ve Türkiye'de liberal sayılabilecek bir siyasal atmosfer hakim. Özellikle 1990'ların ikinci yarısından itibaren girilen yeni tasfiyeci dağılma sürecinin Türkiye devrimci hareketine faturası, süreç içinde yaşanan erozyonun belli evrelerde yarattığı ideolojik ve örgütsel kırılmalar, bunun ürünü sol hareket tablosu artık tartışmasız bir açıklıkta orta yerde duruyor.

Bu sürecin gençlik başta olmak üzere devrimci kadro rezervlerine etkisi ancak '80'lerle kıyaslanabilecek düzeyde tahrip edici oldu. Mücadelenin devrimci bir ruhla sürdüğü dönemlerin tersine, bu dönemde küçük-burjuva kaygılar, yaşam hesapları ve benmerkezcilik baskın hale geldi. Devrimci siyasal mücadele alanındaki sürekli bir gerilemenin yaşandığı, buna paralel olarak devrimci çizgi, ilke ve değerlerin adım adım terk edildiği, geçmişten bugüne oluşan devrimci örgütsel mirasın unutturulmaya bırakıldığı koşullarda, yeni nesillerde küçük burjuvaziye özgü normların olağan karşılanması gayet doğaldır.

Şüphesiz devrimci bir parti olarak değiştirmek istediğimiz toplumun bir parçasıyız. Bu toplumdaki sosyal mücadelelerin, ilerici tarihsel birikimin bir ürünüyüz. Onunla kesintisiz bir etkileşimimiz var. Partinin tüm etkinliği nihayetinde içinden çıktığı toplumun bünyesinde cereyan ediyor. Merkezinden en dış çeperine kadar her türlü insan gücünün kaynağı da bu aynı toplum. Partinin, hiç değilse saflarına akan güçler bakımından toplumsal süreçlerden etkilenmemesi mümkün değil. Örgütsel iç yaşam ve ilişkilerde bunun yansımalarının olması kaçınılmazdır. Doğal olmayan, tasfiyeci sürüklenişe karşı stratejik, taktik, ilkesel çizgisinden, devrimci duruşundan ve pratiğinden ödün vermeyen komünist bir partide, küçük-burjuva kimliklerin kendilerine uzun süre yaşam alanı bulabilmesidir.

Parti saflarına devrimci müdahale süreci

Elbette örgütsel iç yaşam ve ilişkilerdeki sorunların partinin süreçleriyle ilgili boyutunu yok sayıyor değiliz. Fakat partimizin II. Kongre'yle birlikte girdiği yeni dönem aynı zamanda bu alandaki zayıflıklarını da giderme süreci oldu. Denebilir ki son 5-6 yıl parti safları hiçbir dönemle kıyaslanmayacak müdahalelere konu edildi. İç yaşam ve ilişkilerin devrimcileştirilmesi çerçevesinde yapılmadık tartışma, söylenmedik söz bırakılmadı. Bu alandaki zaaf ve zayıflıkların

üzerine gidilmesinde katı bir kolektif irade oluşturuldu. Zaaflarında ısrar edenler, alışılmış kalıplarla devam edenler düne kadar olağan dışı görülebilecek tutumlarla karşılaştılar, vb.

Ne var ki söz konusu türden sorunlarla hala da karşılaşabiliyoruz. Bu, bir dönemin siyasal çalışması içinde oluşan örgütsel anlayışların, devrimcileşme ihtiyacı çerçevesinde aşılması gereken alışkanlıkların, kimliklerin, hiç değilse kimi yoldaşlar şahsında sürebildiğini gösteriyor. Keza tüm kongrelerimizde bu tür sorunlara karşı oluşturulan kolektif iradenin parti bünyesine tam olarak nüfuz edemediğini de... Elbette küçük-burjuva kimliklerden tümüyle arınmayı beklemeyemeyiz. Komünist parti için küçük-burjuva kimliğin varlığından çok ona karşı tutum belirleyicidir. Dolayısıyla halihazırda parti için tehlikeli olan, kolektif irade alanındaki muhtemel zayıflıklardır.

Kuşatıcı devrimci atmosfer

Burada çeşitli düzeylerde küçük-burjuva özellikler taşıyan yoldaşların niyetiyle ilgili bir tartışma yürütmüyoruz. Bilinçli olarak düşmana hizmet etmeyen hiç kimse için böyle bir tartışma yapılmaz zaten. Sorun düzenden devralınan kişiliklerin değişimi için gerekli koşulların yaratılıp yaratılmadığıdır. Deyim uygunsa sınıf intiharının yaşamın her alanında tüm parti bünyesi tarafından dayatılıp dayatılmadığıdır.

Bunu en geniş anlamda parti yapısını, çalışmasını, işleyişini, toplam atmosferini kast ederek söylüyoruz. Örneğin kolektif örgütsel işleyiş, devrimci organ yaşamı, sağlıklı işleyen eleştiri-özeleştiri mekanizması, devrimci açıklık ve denetim, yoldaşça paylaşım ve fedakarlık ve burada sayamadığımız bir dizi faktörün bileşkesiyle yürüyen etkin bir siyasal sınıf çalışması atmosferinin kuşatması altında, çeşitli düzeylerde zaaflar ve zayıflıklar taşıyan herhangi birinin bunları uzun süre yaşatması mümkün değildir. Devrimci atmosferin kuşatması altında çok köklü zaafları olan insanlar dahi davaya ve partiye bağlı devrimcilere dönüşebileceklerdir. Böylesi bir ortamda küçük-burjuva kimlikler ya köklü dönüşüme uğrayacak ya da iflah olmayanlar hızla parti dışına düşecektir.

Kolektif irade sorumluluğu!

Parti yaşamında devrimci bir atmosferin yaratılması öncelikle ve özellikle merkezi önderlik kadroları başta olmak üzere tüm parti omurgasının sorumluluğudur. Gerçek yaşamda bunun gereklerinin ne kadar gözetildiği yazık ki tartışmalıdır. Zira ileri kadrolar içinde bile sadece işlerin gidişatıyla, gündelik faaliyetin kuşkusuz yorucu bir dizi işiyle ilgileniyor olmak yeterli sayılabilmektedir. Oysa kuşatıcı devrimci bir atmosfer örgütsel ve siyasal çalışmanın ihtiyaçlarıyla olduğu kadar, elbette bunun en hassasiyet gereken yanlarından biri olarak insanların her türlü sorunuyla da kolektif olarak ilgilenmeyi, duyarlılık göstermeyi, bunları çözecek bir iradeyi ve gücü yaratmayı gerektirir. Diğer türlü, kadro potansiyeli taşıyan bir takım insanların yoğun koşuşturmaca içinde değişmeden kalması, bir kısmının düzene ait yaşam alışkanlıklarıyla uzun süre parti saflarında tutunabilmesi, bazılarının da tükenip gitmesi hiç de şaşırtıcı olmayacaktır. Dolayısıyla küçük-burjuva kimliklerin yarattığı sorunlarla kendi içinde uğraşmanın da sonu gelmeyecektir.

Bu kadarı bile küçük-burjuva kimliğin parti saflarındaki varlığından ziyade, parti örgütünün ona karşı nasıl bir tutum içinde olduğunun belirleyici önemini anlatıyor. Partinin merkezi platformlarında yaratılan kolektif iradenin partinin toplamına maledilmesindeki zayıflık ise, gelinen yerde ancak partinin tarihsel dönem bilinci ve buna dayalı hedefleri konusundaki kavrayış zayıflığının bir yansıması olabilir. Bir yandan bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemine girdiğimizi, sınıfı partiye ve devrime kazanmanın acil ve hayati bir sorumluluğa dönüştüğünü, bu misyonun Türkiye'deki tek temsilcisinin TKİP olduğunu söylerken, diğer yandan zaten sınırlı güç ve olanaklarımızı bu tür sorunlarla heba etmenin başka türlü anlaşılabilir bir yanı bulunmuyor.

Sınıf hareketinin önündeki yasalcı-icazetçi engeller

İşçi sınıfı bugün çok yönlü bir kuşatma ve cendere altında. Bu durum sınıf hareketinin bağımsız devrimci bir çizgide gelişimini zora sokmakta ve sakatlamaktadır.

Bu kapsamlı kuşatmada ağırlığı toplumsal yaşamı saran gerici burjuva siyasal atmosfer oluştururken (düzen solu, dinci gericilik, şoven milliyetçilik vb.), liberal-reformist sol akımlar ve Kürt hareketinin ideolojik-politik etkisi de bir başka cepheden tamamlamaktadır. Bu etkenlere, sendikal bürokrasisinin tablosu ile komünist hareketin sınıfı devrimcileştirme çabalarının yetersiz kalması da eklenmelidir. Tüm bu etkenler, sınıf hareketinin devrimci bir çizgide gelişmesinin önünü kesmektedir.

TKİP IV. Kongresi'nin sol hareketin genel tablosuna dair yaptığı şu tespit durumu özetlemektedir:

"Ara akımların tasfiyesi ile birlikte solda tablo artık çok daha net bir görünüm kazanmıştır. Artık sahnede kendi konum ve kimliklerini açık ve net bir biçimde temsil eden üç temel akım vardır. Küçük-burjuva sosyalizminin reformist kanadı esas olarak TKP, ÖDP, EMEP ve Halkevleri tarafından temsil edilmektedir. Küçük-burjuva sosyalizminin devrimci kanadını kentsel tonda DHKP-C ve kırsal tonda MKP temsil etmektedir. Devrimci proletarya sosyalizminin temsilcisi ise TKİP'dir.

"'90'lı ilk yıllardan farklı olarak bugünün Türkiye'sinde birleşik bir ağırlık oluşturan bir devrimci hareket olgusundan sözedecek durumda değiliz artık. Geleneksel halkçı devrimci akımlardaki geniş çaplı çözülme ve tasfiye bu zemini ortadan kaldıralı yıllar oldu. Bu olgu reformist akımlara geniş bir alan açmakta, onların gerçekte devrimin potansiyelini oluşturan güçleri saflarına çekmelerini ve devrimci kimlik yönünden sürekli heba etmelerini kolaylaştırmaktadır.

"Bu durumu gözönünde bulunduran TKİP IV. Kongresi, bir yandan reformist akıma karşı sistemli bir ideolojik mücadele ile politik teşhir görevine işaret ederken, öte yandan partinin sınıf hareketi ekseninde devrimci bir güç odağı olarak öne çıkmasının özel önemine dikkat çeker."

Bu tabloda üzerinde durmak istediğimiz nokta, reformist solun sınıf hareketini geriye çekici ve bozucu etkisidir. Bunu kolaylaştıran ve dayanak oluşturan zeminlerden birisi, sendika bürokrasisinin sınıf hareketi üzerinde kurduğu tahakkümdür. Reformist sol, sendikalara çöreklenmiş bürokratların yardım ve desteğyle sınıf hareketinin ileriye doğru her çıkışını geriye çekmektedir. Mücadele yasal sınırları zorlamaya ve militan bir karakter kazanmaya başladığı andan itibaren önüne dikilmekte, böylece ileri bir mecraya yönelmesini engellenmektedir. Son yıllarda gündeme gelen bir dizi işçi direnişi, sendikal örgütlenme girişimi ve eylemler buna tanıklık etmektedir. TEKEL ve Çel-Mer direnişleri, Daiyang-SK grevi bunun çarpıcı örnekleridir.

Öte yandan, geleneksel halkçı akımlar da sınıf hareketinin gelişimini zora sokan bir rol oynamaktadır. İdeolojik-politik çizgideki zaafiyetleri ve bundan beslenen pratikleri buna yol açmaktadır. İşçi sınıfına güvensizlik sadece ideolojik-politik planda yaşanmamakta, pratikte de sınıfa uzaklık olarak kendini göstermektedir. Sınıf hareketinde dönemsel çıkışların yarattığı kendiliğinden yönelim, hareketin geriye çekilmesi ile birlikte sınıftan uzaklaşma olarak kendini göstermektedir. İdeolojik-

sınıfsal kimliği nedeniyle, elindeki güç ve imkanları sınıf hareketine yöneltmekten, sınıfı devrimcileştirmeyi hedefleyen istikrarlı bir çalışma yürütmekten uzak bir pratik içindedir. Yöneldiği kadarıyla da, daha çok kendi dar grupsal hesaplarının yön verdiği bir pratik çaba sergilemektedir. Bu da reformizmi güçlendiren bir rol oynamaktadır.

Sendikal bürokrasi barikatı

Sendikal bürokrasi yıllardır sınıf hareketinin önündeki en temel engellerden biridir. "Sınıf sendikacılığı" iddiası taşıyanlar da buna dahildir. AKP zulmüne karşı milyonları ayağa kaldırmak iddiası ile ortaya çıkanların hazin tablosu gözler önündedir. Değil milyonları ayağa kaldırmak, kendi iç çatışmaları ve koltuk hesapları nedeniyle, sermayenin çok yönlü saldırıları karşısında sınıfı savunmasız bırakmaktadırlar. Dahası, sendikal alanı savundukları siyasal anlayışların arka bahçesi haline getirmekte, grupsal çıkarlar için heba etmektedirler.

Sınıf devrimcilerinin sınıf hareketini devrimcileştirme çabalarının önünü kesmek için ise her türlü çabayı ortaya koymaktadırlar. Sınıf mücadelesinin güncel görev ve sorumlulukları sözkonusu olduğunda hızla ortalıktan kaybolanlar, sınıf sendikacılığının gerektirdiği sorumluluklardan çeşitli bahanelerle imtina edenler, sınıfı devrimci bir çizgide harekete geçirme çabasını kesintisiz olarak sürdürenleri ise gerici bir tutumla etkisizleştirmeye çalışmaktadırlar. Sendikal alanı sınıf devrimcilerine kapatmaya çalışırken, kendi siyasal anlayışlarının temsilcisi reformist sol güçlere ise sonuna kadar açmaktadırlar.

Reformist solun bozucu ve geriye çekici rolü

Son yıllarda geleneksel halkçı akımlardaki çözülme ve tasfiyeye bağlı olarak reformist sol güçlere geniş bir alan açılmaktadır. Sermaye devletinin geleneksel halkçı akımlara yönelik sistemli saldırısı da bunu kolaylaştırmaktadır.

İşçi sınıfın militan mücadeleye yöneldiği her durumda reformizm bunun karşısına dikilmekte, sınıf hareketinin her ileriye çıkışının önüne çıkmakta, bu çıkışları yasalcı-icazetçi bir zemine hapsetmektedirler. Düzen karşısındaki konumlanışları bunu gerektirmektedir.

Reformist solun düzen içi konumu ve mücadele pratiği, sınıf hareketini devrimci bir çizgide geliştirme çabasını kesintisiz olarak yürüten sınıf devrimcilerine karşı da burjuva ayak oyunlarına, kirli yol ve yöntemlere başvurmalarına yolaçmaktadır.

Devrimci siyaset sahnesine çıkışımızdan bugüne çeşitli reformist sol çevreler sınıf devrimcilerine karşı bu yol ve yöntemleri kullandılar. Bugün ise çok daha pervasız bir biçimde başvurmaktadırlar. Sınıfın geri bilincine seslenmekte, sendikal bürokrasisinin sunduğu zemin ve imkanlara dayananarak, sınıfı devrimcileştirmeyi hedefleyen her çaba ve girişim karşısına gerici bir tarzda dikilmektedirler. Devrimci siyasal mücadelenin bedellerini ödemekten kaçınan bu çevreler, bir taraftan "devrimci", "komünist" olma iddialarını sürdürürken, öte taraftan sınıfın bağımsız devrimci hareketini ve pratiğini geliştirmeyi esas alan sınıf devrimcilerine karşı düzen gericiliğinin kullandığı silahları kullanmaktan çekinmemektedirler.

Sınıf hareketinin bugünkü geri ve parçalı tablosu bu silahların kullanılmasını kolaylaştırmaktadır. Ancak sınıf hareketinin ileriye çıkışı, düzeninin icazet alanının dışına çıkmayı zorlayan militan bir eylemlilik süreci bu söylemleri yerle bir edecektir. Zira bu çevreler sınıf hareketinin düzenin sınırlarını zorlayacak eylemli çıkışını ne ideolojik-politik ne de pratik olarak kucaklayabilme olanaklarına sahiptirler.

Sınıf devrimcileri reformist sola karşı ideolojik mücadele ve politik teşhirin gereklerini yerine getirecekler ve karşılarına çıkan engelleri aşarak sınıfı devrimcileştirme çabasını kesintisiz olarak sürdürecekler.

Çalışma tarzı ve kadro sorunu

IV. Kongre'den bu yana parti yaşadığı darlığı aşma hedefiyle çalışma tarzı sorunlarına çubuk bükmekte, partinin gelişimini sınırlayan sorunlar üzerine yoğunlaşmaktadır.

Sınıf ve kitle çalışmamızın sorunları elbette her dönem temel önemde bir başlık olarak ele alınmış ve öne çıkan yönleriyle tartışılmıştır. IV. Kongre öncesi süreçte MYO'da pek çok değerlendirmenin konusu olmuştur. Geçtiğimiz dönemde gerçekleşen parti okullarında da temel gündemlerden biri olarak çok yönlü olarak ele alınmıştır. IV. Kongre ise, bir dizi sorununun yanı sıra, çalışma tarzı ekseninde sınıf ve kitle çalışmamızın sorunlarını masaya yatırmış, önemli açıklıklar yaratmıştır. Son olarak MYO'nun 287. sayısında yer alan *"Çalışma tarzında köklü bir değişim ihtiyacı"* başlıklı başyazıda, IV. Kongre'nin sağladığı açıklık üzerinden kitle çalışmamızın sorunları ve yüklenme alanları tüm kapsamıyla ortaya konulmuştur.

Çalışma tarzımızda hedeflenen değişikliği yaratmak, bugün dayanılmış bulunan eşiği aşmak, sınıf ve kitle çalışmamızda sıçramalı gelişimi sağlayabilmek için kuşkusuz sihirli formüllere ihtiyaç yoktur. Çözüm, bizzat kendi pratiğimiz, deneyim ve birikimlerimiz üzerinden sağlanabilir. Pratiğimizin eleştirel bir gözle ele alınması, eksik ve hatalı yönlerin açığa çıkarılması, sağlanacak bilinç açıklığıyla, mevcut tarzımız üzerinden şekillenen nispeten genç güçlerimizi doğru bir pratiğe yöneltmekle olanaklı olacaktır.

Sorunlarımızı siyasal yaşamın canlılığı içerisinde çözülebilir!

Çalışma tarzımızın temel sorun alanı, denilebilir ki öne çıkan başlığı, *"öne çıkan gündemler üzerinden gündelik olarak kendini üretebilen devrimci siyasal faaliyet"* yürütmede yaşanan zorlanmadır. Bu zorlanmada bir dizi etken rol oynamaktadır.

Öncelikle çalışma alanlarımızda konumlanmamızı gözden geçirmeliyiz. Bölgelere çok yönlü bir hakimiyet, tam anlamıyla nüfuz edebilmek, ileri öğelerle temas edebilmek ve bunu belli bir sistematiğe kavuşturmak, aynı zamanda belirlenmiş fabrika ve işletmelere bölgenin bütününden bakabilmek gerekmektedir. Çalışma alanlarımıza kendi dar zeminlerimiz ve imkanlarımız üzerinden bakmak, çalışmayı bu darlık üzerinden tanımlamak, dar bir çevre etrafında dönüp durmamıza yolaçmaktadır.

Yeni imkanlar yaratmak, kitlelerle güçlü bağlar kurmak, çalışma alanlarına nüfuz edebilmekle olanaklıdır. Kimi sol güçlerin bazı yerellerde gerçekleştirdikleri kitlesel eylemler,

hiç de geniş kitle bağlarına sahip olmaları ile açıklanamaz. Nitekim kimi alanlardaki olumlu pratiklerimiz de bunu ortaya koymaktadır.

Alanlarda konumlanmamızın bir parçası olarak kurumlarımızla ilişki de gözden geçirilmelidir. Kurum eksenli çalışmaya müdahale edilip önemli bir mesafe alınsa da, çalışma tarzımızın bir sonucu olarak kurumlarımız etkili bir kitle çalışması için yer yer engele dönüşebilmekte, ilk fırsatta kendimizi kurumlara atma zaafiyeti hala da yaşanabilmektedir. Sorunumuz elbette kitle çalışmasının işlevsel araçları olan kurumlardan vazgeçmek değildir. Sorun, çalışma tarzımızdaki sorunlarla birlikte kurumlarımızın kullanım tarzını gözden geçirmek, bu açıdan yaşanan zayıflıklara etkin müdahalelerde bulunabilmektir.

Çalışma tarzımızın sorunları çerçevesinde, siyasal faaliyeti gündelik olarak üretmede yaşanan zorlanmanın, materyal kullanımının ağırlık taşıdığı kampanyalara dayalı bir pratiğe eğilimi beslediği, yapılan tespitlerden biridir. Bu zayıflık, bir nevi kampanya olarak tanımlayabileceğimiz "etkinliklere dayalı çalışma" üzerinden de yakın dönem pratiğimizde somut olarak yaşanmıştır. Çalışma, öne çıkan gündemlerle birleşen etkili bir siyasal faaliyet üzerinden değil, ağırlıklı olarak tanımlanmış etkinlikleri örgütlemeye endeksli şekillenebilmiştir. Böylece işaret edilen rutin tarz, etkinliklerin öne çıkan gündemlerden kopuk bir şekilde ele alınması zayıflığı aşılamamıştır. Örneğin, kadın sorununda devrimci marksist tutumun ortaya koymayı hedefleyen kurultay faaliyeti örgütlenirken, kadınların güncel sorunları ve talepleri gündelik faaliyet içinde yeterince başarılı bir biçimde işlenememiştir. Yine aynı dönemde ülkenin öne çıkan bir gündemi olan emperyalist savaş ve saldırganlık tehditi kampanya gündemine paralel etkin bir yüklenmenin konusu olamamıştır.

Kuşkusuz başarılı bir politik faaliyet öncelikle politik kavrayış ve açıklıktan geçmektedir. III. Kongre'den bu yana önemle altı çizilen "politik önderliğe dayalı çalışma tarzı" mevcut sorunlarımızın aşılmasında halen kritik yerde durmaktadır. Aralık 2011 tarihli MYO'da yer alan *"Çalışma tarzı sorunları"* başlıklı yazıda vurgulandığı gibi, "*Sorunlara politik kapsamıyla bakamayanlar, doğru çözümler üretmeyi, faaliyeti önceliklere ve amaca uygun bir biçimde örgütlemeyi, doğru planlamalar yapabilmeyi de doğal olarak başaramazlar.*" Merkezi ve yerel planda politik önderlik sorumluluğunun gereklerinin yerine getirilmesi, politik planda yaratılacak bilinç açıklığı temelinde kadrolara yol gösterme, başarılı bir pratik faaliyetin örgütlenmesinde temel bir önem taşımaktadır.

Ancak verili durumumuz, güçlerimizin nitel zayıflığı, oluşmuş köklü alışkanlık ve kalıpları aşmanın zorlukları gözönüne alındığında, sadece politik perspektifler üzerinden gerçekleşecek bir önderlik pratiği ile çalışma tarzımızda ve kadrolarımızda köklü bir dönüşümü sağlamanın güçlükleri ortadadır. Politikanın somutlanması, çalışmanın çok yönlü olarak planlanıp örgütlenmesi, pratik seyrinin dikkatle izlenerek zamanında müdahaleler yapılması, dolayısıyla güçlü bir denetim büyük bir önem taşımaktadır. Bu ayaklardan herhangi birinde oluşacak boşluk, çalışmanın gidişatı ve örgütlenmesinde zaafiyet yaratmaktadır.

Doğal olarak, çalışmanın her adımının örgütlenmesinin sorumluluğu yerel örgütlerimize düşmektedir. Belirlenen politika, genel ve soyut olarak ele alındığı, somutlanamadığı, öne çıkan gelişmelerle ve yereldeki sorunlarla bağı kurulamadığı koşullarda, rutin tarz sürecek, "materyal kullanımına endeksli çalışma" kaçınılmaz bir sonuç olarak karşımıza çıkacaktır.

Nispeten genç ve deneyimsiz güçlerimiz planlama yapmakta zorlanmakta, planlamalar organ işleyişinin parçası olarak şekillenmediği koşullarda ya işlerin yer yer aksaması ya da kişilerin inisiyatif ve becerilerine kalması sonucunu doğurmaktadır. Çalışmanın seyri güçlü bir şekilde denetlenmediği koşullarda, eksikliklerin, zorlanma alanlarının anlaşılması ve zamanında müdahale edilmesi zorlaşmaktadır.

"Çalışmanın denetlenmesi" elbette gündelik pratik işlerin yapılıp yapılmadığının kontrolü ya da çalışmanın her anına gündelik müdahale değildir. Asıl önemli olan, zorlanma alanlarını, tıkanan yanları, yaşanan aksaklıkların nedenlerini pratik-politik faaliyetin akışı içerisinde açığa çıkarabilmek ve müdahale edebilmektir. Gündemlere paralel yüklenmede zorlanma, çevre-çeper güçlerini hareket ettirmede yetersizlikler,

emekçilere yönelik siyasal ajitasyonda ve kuşatıcı müdahalede zayıflıklar, gündelik yaşamın örgütlenmesindeki sorunlar, politik refleks göstermede atıllık vb. bir dizi sorun ancak siyasal faaliyet içinde açığa çıkarılabilir, bu zeminde yapılacak güçlü müdahalelerle çözülebilir.

Düşünen ve savaşan kadrolar!

Kadro sorunu ancak devrimci siyasal çalışma zemininde çözülebileceğine göre, kendini ancak doğru bir çalışma tarzı üzerinden üretebilecek verimli bir sınıf-kitle çalışması kritik bir önem taşımaktadır. Mevcut tarzımız kadroların gelişme süreçlerini de etkilemekte, kendini tekrarlayan rutin faaliyet mekanik bir anlayışın gelişmesine yolaçmaktadır. Bu mekanik anlayış, yaratıcılığı ve üretkenliği sınırlamakta, "alışılmış olanı" ya da "söyleneni" yapan bir tarza eğilimi beslemektedir.

Kuşkusuz bunda ideolojik birikim ve donanım zayıflığı da önemli bir rol oynamakta, sorunlara sığ bir yaklaşımı, düşünsel tembelliği, kalıplarla davranmayı doğurabilmektedir. Dolayısıyla ideolojik eğitim ve donanım, sürekli olarak yüklenilmesi gereken zayıflık alanlarımızdan biridir.

Partinin, düşünce üretmeyi "önderler"in işi sayan, söyleneni yapan "memur" devrimcilere değil, dünyayı değiştirme iradesini kuşanan, örgütsel disiplin ve bağlılıkla çalışmanın her türlü ihtiyacını tartışabilen devrimcilere ihtiyacı var. Komünist hareketin geleneksel harekete yönelik eleştirilerinden biri kadro politikası olmuş, kadrolara bakışa ilişkin hakim kültüre karşı çıkılmış, "düşünen ve savaşan" kimliğin önemine işaret edilmiştir. Habip ve Ümit yoldaşlar bu iki özelliğin cisimleştiği seçkin örnekler olmuşlardır.

O halde, sorunlara çok yönlü bir yüklenme temel bir ihtiyaçtır. Nasıl ki, doğru bir çalışma tarzının yön verdiği bir siyasal sınıfı faaliyet kadroların gelişimini hızlandıracaksa, kadroların niteliksel gelişimi de sınıf ve kitle çalışmasında mesafe almayı kolaylaştıracaktır.

Hatice'nin sınıf kiniyle bilenmek...

(Baştarafı s.30'da)

çatışmasının ve düzen karşısında baş eğmezliğin örnekleri olan ölümleriyle, bizlere direngenliğin, kararlılığın, hiçbir koşul altında partinin bayrağına leke sürmemenin yolunu göstermişlerdir. Ama ölümleri kadar öğretici olan, örgütlü yaşamları boyunca ortaya koyduklarıdır. Partinin iyi bilinen tanımlamasıyla, "zor dönem devrimcileri" olmayı başarabilmeleridir

Hatice Yürekli yoldaş şahsında şehit yoldaşlarımızın yaşamlarını incelemek, biz bugünkü parti kadroları açısından, partinin ihtiyaçlarına yanıt vermeyi başarabilen kadroları tanımak ve böylece önümüzde duran sorumlulukları daha iyi görmek açısından önemlidir.

Yoldaşlarımızın yaşamları, devrimci sınıf faaliyeti içerisindeki deneyimleri, siyasi poliste, mahkemede ve zindandaki tutumları, direnişleri partinin dökümanları içinde mevcuttur. Hatice Yürekli yoldaş partisiyle özdeşleşmiş, partimizin özü ve özeti bir yoldaştır diyorsak, parti Hatice Yürekli yoldaş şahsında pürüzsüz bir şekilde bizlere yansıyacaktır.

Devrim yolunda yitirdiğimiz yoldaşlarımızdan, dolayısıyla Hatice Yürekli'den öğrenmek demek, aslında partinin çizgisini, deneyimlerini, birikimlerini, kararlılığını en iyi biçimde kuşanmak demektir. Parti saflarında yerimizi almak, partili saflarda daha fazla sorumluluğu omuzlamak demektir. Bugünün darlığı ve sınıf hareketinin durağanlığı üzerinden değil, fakat yarının yükselen mücadelesine, devrimci ayaklanmalarına, ihtilalci kalkışmalarına yanıt verebilecek bir parti yaratma bilinci ve azmiyle kendini yoğuran kadro olma penceresinden bakmak demektir.

Hatice Yürekli yoldaş kavgamızda yaşıyor!
Parti, sınıf, devrim!
İşçiler, emekçi kadınlar, gençler partiye, devrime, sosyalizme!

K. E. Rüzgar

Hatice'de sınıfın kiniyle bilenmek, Ezgi'de devrimin inancıyla kuşanmak, Hazal'da partinin bayrağını yükseltmek,

Devrim mücadelesini ileriye taşımaktır!

Komünist hareket, 25 yıllık tarihi boyunca, sınıf kimliği ve devrimci çizgisiyle, ısrarlı ve iradeli bir şekilde, yaşadığımız topraklarda devrimin kızıl bayrağını dalgalandırıyor. Her partinin ideolojisi sonuçta kendi kültürünü, kendi mücedele değerlerini yaratır ve sözkonusu partinin kadrolarını da bu şekillendirir. Bir devrimciye baktığımızda, onun şahsında gerçekte örgütüyle karşılaşırız. Öte yandan bir partinin çizgisine hayat veren de gerçekte kadrolarıdır.

Buradan baktığımızda, 22 Nisan 2●●1 yılında Ölüm Orucu Direnişi'nin 182. gününde devrimin bayrağını kızıllaştıran, sosyalizm mücadelesinde ölümsüzleşen Hatice Yürekli yoldaşın yaşamı, partimizi anlamanın, onunu temel üstünlükleriyle tanımanın anlamlı bir vesilesidir.

Yoldaşın yaşamı, her evresinde daha da özgürleşen ve devrimin ihtiyaçları doğrultusunda kendini donatan bir kadın devrimcinin yaşamıdır. O, yoksul bir ailenin çocuğu olarak 1968'de Tokat'ın Almus ilçesinde dünyaya gelmiş, genç yaşlardan itibaren çalışmaya başlamış Hatice Yürekli'dir. Hareketimizin içerisinde yer aldığı günden itibaren İzmir'den İstanbul'a, Güney illerinden Ankara'ya birçok sanayi bölgesinde, fabrikada çalışma yürütmüş ve faaliyetlerimizin kök salmasını sağlamış inançlı bakışlarıyla Ezgi'dir. Partimizin kurucu üyelerinden, birçok kez gözaltında, işkencede, mahkemede partinin iradesiyle düzeni yenilgiye uğratan, Ölüm Orucu Direnişi'nde bedenini ölüme yatıran dirençli Hazal'dır.

Hatice Yürekli yoldaş, komünist hareketin

saflarında yer aldığı günden bu yana partinin, devrimin ihtiyaçları doğrultusunda kendini donatmak için ısrarlı bir çaba içerisinde olmuştur. "Kökten Ekimci" olan Hatice Yürekli yoldaş, sınıf kimliğiyle partiyi güçlendirmiş, partiyle sınıfın bütünleşmesi çabasıyla çalışmalar yürütmüş bir yoldaştır. Partinin gelişimine önemli katkılar sunmuştur. Partinin en kritik dönemlerinde sorunların, zorlukların aşılması için iradesini ortaya koymuştur.

Partinin kadro ihtiyacının yakıcılığının döne döne vurgulandığı bu süreçte, Hatice Yürekli yoldaşın yaşamı, diğer şehit yoldaşlarımızın yaşamları gibi, bütün bu açılardan bizlere yol göstermektedir. Bizler bugün yoldaşlarımızın yaşamlarına bakarken her noktasındaki örnekleri değerlendirmesini bilmeliyiz. Yoldaşlarımız, devrimin düzenle

(Devamı s.29'da)

bir süredir terör çetelerini doğrudan sevk ve idare etmektedir. Gelinen yerde tüm bölge halkları emperyalizmin yeminli taşeronu AKP'nin düşmanca politikalarının hedefi durumundadır. Dinci-gerici akım bu uğursuz role kendini öylesine kaptırmıştır ki, Türkiye toprakları emperyalist savaş makinası NATO'nun hummalı savaş hazırlıklarının başlıca üssü haline getirilmiştir.

Bu aynı dönemde işçi sınıfına, emekçi kitlelere, gençliğe ve Kürt halkına yönelik saldırılar da alabildiğine pervasızca yürütüldü. "Ekonomik-sosyal istikrar" adı altında tekelci Türk burjuvazisinin kasaları doldurulurken, sınıf ve emekçi kitlelere uzun çalışma saatleri, ağır çalışma koşulları, esnek üretim ve taşeronlaştırma dayatıldı. Eğitim, sağlık, ulaşım vb. temel kamusal hizmetler tümüyle ticari hale getirildi. Büyüyen işsizlik ve yoksulluğun çözümü aranacağına, sadaka kültürü yaygınlaştırıldı. Bütün bunlara karşı tepki gösteren işçiler-emekçiler, devrimciler, ilericiler ise polis terörüyle, cemaat mahkemeleriyle, F Tipleriyle zapturapt altına alınmaya çalışıldı. Gelinen yerde Türkiye, AKP iktidarı tarafından darbe dönemlerine dahi rahmet okutacak bir devlet terörü ve faşist baskıyla yönetilmektedir.

Dinci-gerici zorbaların son hesabı, iktidar mevzilerini pekiştirmek ve bölgede İsrail'le kol kola girip batılı emperyalistlerin taşeronluğunu sorunsuzca yerine getirmektir. AKP, bunun önünde engel olarak gördüğü Kürt halkının özgürlük taleplerini boğmak için yeni bir tasfiyeci aldatmacaya başvurdu. Dinci iktidar bu oyunu sürdürebilme gücünü, reformist Kürt hareketinin yaşanan onca aldatılma deneyimine rağmen parlamenter çözüm hayallerine saplanıp kalmış olmasından almaktadır. Tasfiyeci çözüm oyununun sürdürülebilmesi, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerle birlikte Kürt halkının denetimde tutulması için zorunlu görülmektedir. Dinci-gerici taşeronlar bunu başarır da mevzilerini pekiştirirlerse, bunun faturasını Kürtler ve diğer bölge halklarıyla birlikte Türkiye'deki tüm işçiler, emekçiler ve gençlik ödeyecektir. Dolayısıyla AKP'nin planlarını bozma sorumluluğu en başta bu kesimlere düşmektedir.

İşçiler, emekçiler, gençler!

Tarih sahnesi yalnız emperyalistlere ve taşeronlarına ait değil. İçinde bulunduğumuz bunalımlar ve savaşlar dönemi, aynı zamanda yeni bir devrimler dönemini de hazırlamaktadır. Bunu bize tarihsel gelişmenin bilimsel yasaları kadar, 20. yüzyılın ilk yarısında yaşanan iki emperyalist savaş deneyimi de göstermektedir.

Geçmişte olduğu gibi bu son bunalım döneminde de işçi sınıfı, emekçi kitleler ve gençlik giderek daha kitlesel ve yaygın bir biçimde mücadele sahnesine çıkıyorlar. Emperyalizm tarafından geçici olarak yolundan saptırılmış olsa da Tunus ve Mısır isyanlarıyla başlayan sosyal çalkantılar kâh soluklanarak kâh alevlenerek dünya sathında yayılmaya devam ediyor. Düne kadar refahın ve bolluğun kalesi sayılan emperyalist metropollerde bile işçi ve emekçi eylemlerinin, kitlesel gösterilerin, grev ve genel grevlerin önüne geçilemiyor. Ülkemizde henüz bu düzeyde bir çıkış yaşanmasa da, kesintisiz süren mevzi direniş ve eylemler, birleşik, kitlesel ve militan mücadelelerin imkanlarını biriktiriyor. Fakat dünya çapındaki kitlesel patlamaların yaşadığı akıbetlerin de tanıklık ettiği gibi, en küçük birikimlerin devrimci mevzilere dönüştürülmesi için olduğu kadar, devrime doğru ilerlemenin de yegâne güvencesi, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin devrimci önderlik altında kenetlenmesidir.

TKİP, tüm işçi ve emekçileri, emekçi kadınları ve gençliği emperyalist barbarlığa, kapitalist kölelik ve yıkıma karşı 1 Mayıs'ın devrimci çağrısına sahip çıkmaya, proletarya devrimi ve sosyalizmin kızıl bayrağı altında kenetlenmeye, sömürüsüz, savaşsız, insanca yaşanacak bir dünya için devrimci safları sıklaştırmaya çağırıyor.

Yaşasın 1 Mayıs! Bijî Yek Gulan!
Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!
Yaşasın devrim ve sosyalizm!

Türkiye Komünist İşçi Partisi

Emperyalist barbarlığa ve kapitalist köleliğe karşı

1 Mayıs'ta alanlara!

İşçiler, emekçiler!

1 Mayıs'ın devrimci mirası tüm dünyada devrimci sınıfı bir kez daha göreve çağırıyor. Birlik, dayanışma ve mücadele mevzilerini geliştirmede kaybedilen her yeni gün, köhnemiş burjuva düzenin ömrünü uzatmaktadır. Dolayısıyla safları sıklaştırıp mücadeleyi büyütmek, yakıcı bir ihtiyaç ve tarihsel bir sorumluluk olarak önümüzde duruyor. Bu alandaki zayıflıklardan güç alan dünya burjuvazisi işçi ve emekçilere daha yoğun bir sömürü, daha katmerli bir kölelik, daha karanlık bir gelecek dayatmak için her yolu deniyor. Çünkü emperyalist-kapitalizmi ayakta tutmanın bundan başka bir yolu yok.

Kapitalizmin ancak birkaç yüzyılı bulan tarihinde büyük buhranlardan, kitlesel işsizlik, yoksulluk ve açlıktan, ekonomik-sosyal yıkımlardan, kanlı savaşlardan, büyük soykırımlardan, eşi benzeri görülmemiş zalimliklerden geçilmiyor. İnsanlığın ortak emeğinin ürünü olan uygarlık ve yine tüm insanların ortak zenginliği sayılan gezegenimiz, emperyalist-kapitalizmin vahşi sömürüsü ve açgözlülüğü yüzünden alabildiğine tahrip olmuş durumda. Miadını çoktan doldurmuş olan bu köhnemiş düzen, bekası uğruna insanlığı uçuruma doğru sürüklemekten çekinmiyor.

Emperyalist-kapitalizm, günümüzdeki son büyük bunalımına rağmen hala nefes alıp verebilmektedir. Bunu ise son 30-40 yıldır neo-liberal saldırı politikaları tırmandırmasına, ekonomik, sosyal, siyasal her türlü hakkı budayabilmesine borçludur. İşçi sınıfı ve emekçi kitleler durmaksızın 1970'lerden bu yana süregelen küresel krizin faturasını ödüyorlar. Başta Ortadoğu, Asya, Afrika'da başta olmak üzere dünya halkları sayısız bölgesel savaşın ve boğazlaşmanın acısını yaşıyorlar.

İçine girdiğimiz yeni tarihsel dönemde emperyalistler tüm dünyada işçi sınıfı ve emekçi halklar için daha büyük yıkımların yolunu döşüyorlar. Emperyalist kapitalizmin kabesi ABD'de beş yıl önce yaşanan ekonomik-mali çöküntüyü aşmak için onca önlem alındı. Buna rağmen tekellerin devletlerin, ülkelerin iflası hız kaybetmeden sürüyor. Ekonomik bunalıma eşlik eden emperyalist hegemonya krizi derinleşiyor. Savaş boruları Ortadoğu'dan sonra Doğu Asya'da da çalmaya başladı. Gezegenimiz yeniden çok daha yıkıcı bir emperyalist paylaşım savaşının sahnesi olarak hazırlanıyor. Emperyalist nüfuz mücadelelerinin ve kışkırtmaların ürünü bölgesel savaşlar bunun günümüzdeki işaretlerinden başka bir şey değildir.

Emekçi kardeşler!

Emperyalist-kapitalizmin Türkiye'deki kolu olan sermaye iktidarı bu süreçte her zamanki gibi en kirli rollerden birini üstlenmiş durumdadır. Başında AKP'nin olduğu Türk sermaye devleti "çuval geçirme" krizine yol açan tezkere kazası dışında Afganistan, Irak ve Libya'ya yönelik emperyalist saldırganlığa her türlü desteği sundu. Son olarak Suriye'de iki yılı aşkın

(Devamı s.31'de)